

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τεύχος 605
Νοέμβριος
Δεκέμβριος 2002

- **Το μέλλον της ελληνικής οικονομίας σε περιθάλλον ελεύθερων αγορών**
- **Θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας σε θέματα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος**
- **Το κοινωνικό πρόσωπο των επιχειρήσεων**
- **Η έρευνα οικονομικής συγκυρίας στη Βιομηχανία τον Νοέμβριο 2002**
- **Ο δεικτής ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας**
- **Η σύνθεση και η δομή του Εθνικού Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας**
- **Η Φαρμακοδιομηχανία ως μοχλός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας**
- **Υστέρηση σημείωσε η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας εντός της Ε.Ε.**
- **Το βραβείο «Best ITC Award» στο Δίκτυο Πράξη**
- **Επίσκεψη κλιμακίου του ΣΕΒ στη Β. Ελλάδα**

Η ελληνική Οικονομία το 2003

Στις αρχές του έτους πληθαίνουν τα ερωτήματα για τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας το 2003, καθώς κάθε πρόβλεψη υπόκειται σε αβεβαιότητες που καθημερινά εντείνονται. Οι αβεβαιότητες αυτές συνδέονται τόσο με την πορεία της διεθνούς οικονομίας όσο και με αμιγώς εγχώριους παράγοντες.

Ωστόσο, παρά την αβεβαιότητα αυτή, οι μακροοικονομικές προοπτικές παραμένουν θετικές ιδιαίτερα στο σκέλος της ανάπτυξης. Η Ε.Ε. προβλέπει ότι η ελληνική οικονομία θα παρουσιάσει το 2003 άνοδο του ΑΕΠ κατά 3,9% σε σύγκριση με προβλεπόμενο ρυθμό 1,8% για το σύνολο της ευρωζώνης. Ο συνεχιζόμενος αναπτυξιακός δυναμισμός αποδίδεται τόσο στην αναμενόμενη διεύρυνση της ιδωτικής κατανάλωσης, όσο και στην ταχεία άνοδο των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου. Όμως, παρά την ταχεία ανάπτυξη των τελευταίων ετών, οι αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας επιμένουν: το εμπορικό έλλειμμα, αντανακλώντας το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας παραμένει υψηλό, τα ελλείμματα και το Δημόσιο χρέος δεν υποχωρούν με τους ρυθμούς που θα επέτρεπε η ταχεία ανάπτυξη των τελευταίων ετών και ο πληθωρισμός παραμένει σταθερά υψηλότερος από τον μέσο όρο της ευρωζώνης.

Οι αβεβαιότητες και οι επιφυλάξεις για την πορεία της ελληνικής οικονομίας το 2003 αποτυπώνονται και στις εκτιμήσεις επιχειρήσεων και καταναλωτών, όπως καταγράφονται σήμερα: Σύμφωνα με αυτές, οι μεν καταναλωτές εμφανίζονται πιο απαισιόδοξοι για την πορεία της οικονομίας το τρέχον έτος, οι δε επιχειρήσεις – σε όλους τους τομείς – είναι μετριοπαθείς στις προβλέψεις τους για τις εξελίξεις στο άμεσο μέλλον.

Από τα παραπάνω δεδομένα προκύπτουν δύο βασικά, αντιφατικά, συμπεράσματα: Πρώτον, οι παράγοντες που λειτουργούν θετικά για την ελληνική οικονομία τα τελευταία χρόνια – χαμηλά επιτόκια, εισροή κοινοτικών πόρων, ολυμπιακά έργα – θα συνεχίσουν και το 2003 να ασκούν ανοδική επίδραση στα μακροοικονομικά μεγέθη.

Δεύτερον, το κλίμα στην ελληνική οικονομία παραμένει διστακτικό, παρά τις ευοίωνες προβλέψεις για την ανάπτυξη.

Για να ξεπερασθεί η αντίφαση αυτή και για να εκμεταλλευθούμε την ευνοϊκή συγκυρία πρέπει τώρα να επιταχύνουμε τις προσπάθειες στους τομείς όπου καθυστερούμε και να κάνουμε ουσιαστικά βήματα στη δημοσιονομική πολιτική και στις δαπάνες, στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας, στην αναδιάρθρωση της Δημόσιας διοίκησης και την απλοποίηση των διαδικασιών. Πολιτικές που θα προωθούν αποτελεσματικά αυτούς τους στόχους όχι μόνο θα συμβάλουν στην πραγματοποίηση των προβλεπόμενων υψηλών ρυθμών ανάπτυξης το 2003, αλλά θα εξασφαλίσουν και τη συνέχιση της ανόδου σε μια μακροχρονιότερη περίοδο, όταν οι παράγοντες που τροφοδοτούν σήμερα την ανάπτυξη θα έχουν αρχίσει να εξασθενούν.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ Η Ελλάδα σε περιβάλλον ελεύθερων αγορών

Ομιλία του προέδρου του ΣΕΒ κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλου στην εκδήλωση με θέμα «Η ώρα της ελληνικής οικονομίας» που οργανώνει κάθε χρόνο στην Αθήνα το Ελληνο-Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο

Ηελεύθερη οικονομία που διαμορφώνεται σε παγκόσμιο επίπεδο είναι ένας δύσκολος στίβος. Προσφέρει συνάμα νέες ευκαιρίες τις οποίες όμως θα μπορέσουν να εκμεταλλευθούν όσοι τρέχουν πιο γρήγορα. Για να εξασφαλίσουμε σήμερα το μέλλον της ελληνικής οικονομίας πρέπει να σπεύσουμε, να επιταχύνουμε τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις που καθυστερούν, να προχωρήσουμε ως επιχειρήσεις με τόλμη και διορατικότητα. Η ελληνική οικονομία έχει κατακτήσει μια θέση, η οποία πιστεύω της επιτρέπει τουλάχιστον να αγωνισθεί στον παγκόσμιο στίβο με καλές προοπτικές. Γι' αυτό τώρα χρειαζόμαστε περισσότερες πράξεις και λιγότερα λόγια. Με τις επισημάνσεις αυτές έκλεισε την ομιλία του στο οικονομικό Συνέδριο «Η ώρα της ελληνικής οικονομίας», που οργάνωσε στις 9 Δεκεμβρίου 2002 στην Αθήνα το Ελληνο-Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο, ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος, ο οποίος αναφέρθηκε στα βασικά χαρακτηριστικά του διαμορφωμένου νέου περιβάλλοντος ελευθέρων και ανταγωνιστικών αλλαγών καθώς και στη διεύρυνση των δυνατοτήτων της ελληνικής οικονομίας να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις και να εκμεταλλευθεί τις ευκαιρίες που το περιβάλλον αυτό δημιουργεί.

Όπως επισήμανε ο κ. Κυριακόπουλος, το πρώτο δεδομένο που μας επηρεάζει καθοριστικά είναι η συμμετοχή της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα στην ευρωζώνη. Η ενιαία ευρωπαϊκή αγορά χαρακτηρίζεται από :

- Ελευθερία στη διακίνηση εμπορευμάτων, υπηρεσιών, ατόμων και επιχειρήσεων.
- Συνεχή διεύρυνση των πεδίων του ανταγωνισμού με το βαθμιαίο άνοιγμα κλειστών ώς τώρα τομέων της αγοράς.
- Κοινό νόμισμα που διευκολύνει τις ανταλλαγές και περιορίζει τον συναλλαγματικό κίνδυνο.

Η ενιαία αγορά ολοκληρώνεται σταδιακά, αλλά και διευρύνεται : αύριο με 10 νέα μέλη, ενώ σε λίγα χρόνια και με τις γειτονικές μας χώρες Βουλγαρία και Ρουμανία. Αυτή η Ενιαία Αγορά, της οποίας αναπόσπαστο μέρος είναι πλέον η χώρα μας, λειτουργεί μέσα στο ευρύτερο περιβάλλον της παγκοσμιοποίησης, που θα διαμορφώνει τις συνθήκες μέσα στις οποίες λειτουργούν η ευρωπαϊκή και η ελληνική οικονομία.

Βέβαια, η παγκοσμιοποίηση δεν είναι νέο φαινόμενο. Στις μέρες μας όμως η παγκοσμιοποίηση χαρακτηρίζεται από την ταχύτατη διάχυση της πληροφόρησης, σε συνδυασμό με την υιοθέτηση, από το σύνολο σχεδόν των οικονομιών του κόσμου, του μοντέλου της ελεύθερης οικονομίας. Παγκοσμιοποίηση σήμερα είναι κατά βάση η επέκταση των δυνάμεων της αγοράς πέρα από τα εθνικά σύνορα, με σαφή τάση για τη δημιουργία όλο και μεγαλύτερων ολοκληρώσεων σε

ευρύτερα σύνολα όπως είναι η Ενιαία Ευρωπαϊκή Αγορά και η NAFTA.

Η επέκταση των δυνάμεων της αγοράς έχει κατ' αρχήν θετικές επιπτώσεις : Η αγορά προωθεί, μέσω του παγκόσμιου τώρα ανταγωνισμού, την αποτελεσματική κατανομή των πόρων, διευκολύνει την εξειδίκευση χωρών ή κλάδων, επιτρέπει την επέκταση σε νέες αγορές, δίνει σε οικονομίες και άτομα μεγαλύτερες δυνατότητες πρόσβασης σε αγορές, κεφάλαια και τεχνολογίες. Η παγκοσμιοποίηση μεταφέρει με άλλα λόγια τις θετικές πλευρές της ελεύθερης αγοράς και του ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο.

Αυτή η γενική θέση ασφαλώς δεν σημαίνει ότι τα οφέλη από τη λειτουργία των αγορών και του ανταγωνισμού θα είναι δεδομένα, ή ότι θα κατανέμονται το ίδιο σε όλες τις χώρες ή όλες τις κοινωνικές ομάδες. Η επιτυχία εξαρτάται από τον τρόπο με τον οποίο χώρες, επιχειρήσεις ή άτομα κινητοποιούνται για να αντιμετωπίσουν την πρόκληση των ελεύθερων αγορών με τον παγκόσμιο ανταγωνισμό.

Στην περίπτωση της χώρας μας το πραγματικό νέο που φέρνει η ένταξη στην ευρωζώνη και η παγκοσμιοποίηση είναι το για πρώτη φορά ουσιαστικό άνοιγμα της ελληνικής οικονομίας στον κόσμο. Το άνοιγμα αυτό θα έχει σημαντικές επιπτώσεις σε όλους τους τομείς της εθνικής ζωής.

Στην οικονομία το κύριο χαρακτηριστικό του νέου περιβάλλοντος θα είναι ο **ανταγωνισμός**, ο οποίος **θα εντείνεται και θα διευρύνεται** διαρκώς. Η επικείμενη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ένας σημαντικός σταθμός αυτής της πορείας. Ενώ δεν υπάρχει

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

πλέον, σε επίπεδο κράτους, η παρεμβατική προστασία μέσα στην οποία αναπτύχθηκε η παραγωγή μας, νέοι ανταγωνιστές, με το αρχικό πλεονέκτημα του χαμηλού κόστους, θα εισέρχονται στην αγορά. Σύντομα, θα υπάρχει **μία** ευρωπαϊκή αγορά. Όμως ο ανταγωνισμός για τα ελληνικά προϊόντα θα μπορεί να προέλθει από οποιαδήποτε επιχείρηση του κόσμου.

Μέσα σ' αυτό το περιβάλλον, για να αναπτυχθεί η ελληνική επιχείρηση πρέπει να βελτιώνει διαρκώς την ικανότητά της να διεισδύει σε νέες αγορές και να παραμένει ισχυρή στις παραδοσιακές της αγορές. Να είναι δηλαδή ανταγωνιστική.

Kai εδώ πιστεύω ότι εντοπίζεται το κύριο πρόβλημα που θα αντιμετωπίσουμε ως χώρα στο μέλλον. Πόσες ελληνικές επιχειρήσεις είναι πράγματι ανταγωνιστικές και πόσες χάνουν συνεχώς έδαφος ακόμα και στην εγχώρια αγορά; Η χαμηλή μας ανταγωνιστικότητα παρουσιάζεται στην πράξη από την πολύ μικρή προσέλκυση ξένων επενδύσεων αλλά και από τη διάρθρωση και το έλλειμμα του εξωτερικού μας εμπορίου.

Η διαπίστωση αυτή είναι γνωστή και καταγράφεται απ' όλους τους διεθνείς οργανισμούς. Τα τελευταία στοιχεία του World Economic Forum είναι, πιστεύω, ιδιαίτερα αποκαλυπτικά: Η Ελλάδα καταλαμβάνει την 38η θέση ως προς την ανταγωνιστική της ικανότητα ανάμεσα σε 80 χώρες. Σε καλύτερη θέση βρίσκονται όχι μόνο **όλες** οι χώρες της Ε.Ε. (με εξαίρεση την Ιταλία) αλλά και 4 υπό ένταξη χώρες.

Πέρα όμως από τις διεθνείς κατατάξεις, η μειωμένη ανταγωνιστική ικανότητα της ελληνικής οικονομίας καταγράφεται και στην εξέλιξη και τη γεωγραφική κατανομή του εξωτερικού μας εμπορίου: Το εμπορικό μας έλλειμμα διευρύνεται συνεχώς, ενώ μειώνεται και το μερίδιο συμμετοχής των ελληνικών εξαγωγών στο σύνολο των εξαγωγών της Ε.Ε. Το τελευταίο αποδεικνύει το έλλειμμα της ελληνικής ανταγωνιστικότητας και έναντι των υπόλοιπων χωρών της Ένωσης.

Αν η κατάσταση που περιέγραψα συνεχισθεί στο μέλλον, η θέση της χώρας θα καταστεί ιδιαίτερα δυσχερής, με άμεσα επακόλουθα στους ρυθμούς ανάπτυξης και στην απασχόληση / ανεργία. Αξίζει, τέλος, να σημειωθεί ότι μέχρι σήμερα ένα σημαντικό μέρος των απωλειών των εξαγωγών μας προς την Ε.Ε. αντισταθμίζεται από άνοδο των εξαγωγών μας στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

Όμως οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, ολοκληρώνοντας τη διαδικασία μετάβασής τους στην οικονομία της αγοράς και εντασσόμενες στην Ε.Ε. πολύ πιθανόν να στραφούν προς άλλα πιο

εξειδικευμένα προϊόντα εντάσεως τεχνολογίας, στα οποία η ανταγωνιστική μας ικανότητα είναι σαφώς χαμηλότερη. Αποτέλεσμα αυτής της τάσης αναμένεται να είναι περαιτέρω υποχώρηση των ελληνικών εξαγωγών.

Είναι, συνεπώς, φανερό ότι το μέλλον της ελληνικής οικονομίας εξαρτάται από την ικανότητά μας να βελτιώσουμε με ταχύτητα την ανταγωνιστικότητα της χώρας μας. Στη διαδικασία αυτή ένα μεγάλο μέρος της ευθύνης αναλαμβάνουν οι ίδιες οι επιχειρήσεις. Δεν είναι λίγες αυτές οι ελληνικές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται πλέον μπροστά στη νέα μεγάλη πρόκληση και συμπεριφέρονται ανεξάρτητα από το μέγεθός τους σαν να είναι υπερεθνικές. Για να το επιτύχουν αυτό επανεξετάζουν τις δραστηριότητές τους και είμαι σίγουρος ότι επαναπροσδιορίζουν τις λειτουργίες τους. Η συνεχής διαδικασία αναδιάρθρωσης, η διαρκής προσπάθεια «να εφευρίσκει ξανά η εταιρεία τον εαυτό της», ο επαναπροσδιορισμός της αποστολής της, είναι μερικά από τα εργαλεία ύψιστης στρατηγικής σημασίας.

Οι προσαρμογές αυτές αφορούν την ίδια την επιχείρηση, η οποία πρέπει κατ' αρχήν να απαλλαγεί από δεσμεύσεις και νοοτροπίες του παρελθόντος. Στην ευρωπαϊκή και την παγκόσμια αγορά, θα επιτύχουν μόνο οι επιχειρήσεις εκείνες, που κατανοούν ότι **επιχειρηματικότητα σημαίνει ανάληψη πρωτοβουλιών, αποδοχή κινδύνων και υιοθέτηση καινοτομιών**.

Πολλές επιχειρήσεις, που έχουν κατανοήσει τις ανάγκες αυτές, έχουν ήδη προσαρμόσει ανάλογα τη στρατηγική τους:

- Εισάγουν με επιτυχία τις νέες τεχνολογίες στις δραστηριότητές τους.
- Αναζητούν και βρίσκουν νέες αγορές στις οποίες εγκαθίστανται με επιτυχία.
- Διαφοροποιούν όχι μόνο τα προϊόντα τους αλλά και τις συνολικές τους δραστηριότητες, επεκτεινόμενες σε νέους τομείς.
- Προωθούν τις επιχειρηματικές τους συνεργασίες με εξαγορές και συγχωνεύσεις, ιδρύουν θυγατρικές όχι μόνο στα Βαλκάνια, αλλά και στις ανεπτυγμένες χώρες της Ε.Ε.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις προσπαθούν. Δεν μπορούν όμως να υπερβούν ορισμένα όρια που θέτει το περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργούν. Δεν υπάρχει βέβαια αμφιβολία ότι τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικές αλλαγές και στο μακροοικονομικό περιβάλλον με βελτίωση των μακροοικονομικών συνθηκών, μείωση του πληθωρισμού, περιορισμό των δη-

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

μοσίων ελλειμμάτων, προώθηση κάποιων διαρθρωτικών αλλαγών. Όλα αυτά οδήγησαν τη χώρα στην ευρωζώνη. Όμως, πολλά προβλήματα παραμένουν και εξακολουθούν να δρουν ως τροχοπέδη στην προσπάθεια βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας. Θα αναφερθώ σύντομα στο Κράτος και την Παιδεία.

Αρχίζοντας από το Κράτος είναι πλέον φανερό σε όλους τους επιχειρηματίες και τους περισσότερους πολίτες της χώρας ότι το μέγεθος, η δομή και η λειτουργία του δεν ανταποκρίνονται στις νέες συνθήκες. Γιατί όπως όλοι οι τομείς έτσι και το Κράτος αντιμετωπίζει ένα νέο, έντονο ανταγωνισμό από το κόστος και την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχουν άλλα κράτη.

Η Ελλάδα δεν μπορεί να προστατευθεί με τις πρακτικές που χρησιμοποιούσε μέχρι σήμερα. Ο ριζικός εκσυγχρονισμός του Κράτους είναι η μόνη δυνατή απάντηση. Πρέπει να δημιουργήσουμε ένα νέο Κράτος, ευέλικτο και αποτελεσματικό που θα μπορεί να παρακολουθεί τις αλλαγές και να προσαρμόζεται στις νέες συνθήκες. Δύο είναι, πιστεύω, οι βασικές περιοχές όπου πρέπει να υπάρξουν ριζοσπαστικές τομές:

Πρώτον, η **Δημόσια Διοίκηση**. Με αυτή τη Δημόσια Διοίκηση, που όχι μόνο δεν ενθαρρύνει τις αλλαγές, τη δημιουργικότητα και επιχειρηματικότητα του καθενός αλλά αντίθετα τις καταπινίγει, δεν μπορούμε να αντιμετωπίσουμε ένα περιβάλλον, που κύριο χαρακτηριστικό του είναι η αλλαγή.

Για να λειτουργήσει ευέλικτα και αποτελεσματικά η Δημόσια Διοίκηση δεν αρκεί ο ποσοτικός περιορισμός της. Πρέπει από ένα κεντρικά ελεγχόμενο σύστημα, να μετασχηματισθεί σε ένα σύστημα αυτοτελών ευέλικτων οργανισμών, που διαχειρίζονται συγκεκριμένους πόρους για να παράγουν συγκεκριμένα προϊόντα και υπηρεσίες.

Το δεύτερο μεγάλο ζήτημα που σχετίζεται με το Κράτος, είναι το **θεσμικό πλαίσιο που καθορίζει τη λειτουργία της οικονομίας**. Το θεσμικό αυτό πλαίσιο είναι παρωχημένο και λειτουργεί ανασταλτικά για κάθε δημιουργική πρωτοβουλία. Απαιτείται και εδώ μία εκ βάθρων ανανέωση για την κατάργηση της πολυνομίας, την απλοποίηση των διαδικασιών, τη διαφάνεια, τη γρήγορη και αποτελεσματική λειτουργία της δικαιοσύνης.

Και έρχομαι τώρα στο μεγάλο ζήτημα, εκείνο της **Παιδείας**. Είναι φανερό ότι οι μεγάλες αλλαγές που συντελούνται σε παγκόσμιο επίπεδο δεν μπορούν να αφήσουν ανεπηρέαστη την παιδεία. Η κοινωνία της

γνώσης διαμορφώνεται και λειτουργεί μόνο μέσα από μια διαδικασία συνεχών προσαρμογών και έντονης αλληλεξάρτησης της παιδείας με την οικονομία. Άλλαγές στη λειτουργία της οικονομίας πρέπει να θέτουν σε κίνηση δυνάμεις που μεταβάλλουν ριζικά τον χαρακτήρα της παιδείας.

Όσο και αν το υπουργείο Παιδείας να προσπαθεί, μέσα σε αυστηρά εθνικά πλαίσια, η διαδικασία αυτή τον προηγούμενο αιώνα παρήγαγε συγκεκριμένους τύπους εκπαίδευσης σε κάθε χώρα της Ευρώπης. Οι διαδικασίες όμως αυτές δεν αφήνουν περιθώρια για να λειτουργήσουν οι ταχείες διαδικασίες προσαρμογής που απαιτεί η οικονομία της αγοράς και του ανταγωνισμού.

Για να προσαρμοσθεί η παιδεία σ' αυτό το νέο περιβάλλον δεν αρκεί να αποκτήσει ένα νέο περιεχόμενο, συμβατό με τις νέες ανάγκες. Εξίσου σημαντικό είναι να ενισχυθεί η ικανότητα του εκπαιδευτικού μας συστήματος να προσαρμόζεται μέσα από τις δικές του πρωτοβουλίες και όχι μόνο με άνωθεν «μεταρρυθμίσεις». Μόνο έτσι θα μπορέσει να παρακολουθήσει έγκαιρα τις αλλαγές που πραγματοποιούνται.

Κλείνοντας την ομιλία του ο κ. Κυριακόπουλος, τόνισε την ανάγκη όπως η **Εθνική Επιτροπή Ανταγωνιστικότητας**, που πρόσφατα συνεκλήθη, με την παρουσία και του πρωθυπουργού, να χαράξει άμεσα ένα πλάνο δράσης για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της χώρας μας. Επισήμανε δε ότι ένα τέτοιο σχέδιο δράσης θα πρέπει να έχει τους εξής άξονες:

1. **Σύγκριση όλου του κανονιστικού και νομοθετικού πλαισίου με ανταγωνιστριες χώρες. Μεταφορά θέλτιστων πρακτικών στη χώρα μας.**
2. **Εύρεση μηχανισμών για να υλοποιηθούν οι στόχοι της Λισαβόνας.**
3. **Απορύθμιση (deregulation) κρατικών παρεμβάσεων και άρση αντικινήτρων για την προσέλκυση επενδύσεων.**
4. **Αξιολόγηση των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα όλων των νέων νόμων και κανονιστικών πράξεων.**
5. **Καταπολέμηση της διαφθοράς.**
6. **Σύνδεση αύξησης αμοιβών με την παραγωγικότητα στον Ιδιωτικό και στον Δημόσιο τομέα.**
7. **Κίνητρα για παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών.**
8. **Έλεγχοι ποιότητας ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών.**
9. **Χάραξη στρατηγικής που θα στοχεύει στον διπλασιασμό των Τουριστικών Εσόδων.**

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Τα βασικά συμπεράσματα Ημερίδας του ΣΕΒ στην οποία εξετάσθηκαν τα θέματα τα οποία πρέπει να αντιμετωπίσει η Ελληνική Προεδρία το πρώτο εξάμηνο του 2003

Ενόψει της ανάληψης της Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον προσεχή μήνα Ιανουάριο 2003 από την Ελλάδα, ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών οργάνωσε στις 13 Νοεμβρίου 2002 στο ξενοδοχείο Divani Caravel ημερίδα με θέμα «Ένα Βήμα Μπροστά : Ευρώπη Ενωμένη, Ανταγωνιστική, Κοινωνικά Υπεύθυνη», σκοπός της οποίας ήταν η διαμόρφωση και έγκαιρη δημοσιοποίηση των θέσεων της επιχειρηματικής κοινότητας σε θέματα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. Ειδικότερα – όπως άλλωστε αποτελεί παγιωμένη πρακτική με την ευκαιρία της εναλλαγής των χωρών που προεδρεύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση – στην εκδήλωση αυτή του ΣΕΒ έγινε προσπάθεια για τη διαμόρφωση και προτάσεων, οι οποίες να αντανακλούν τους προβληματισμούς αλλά και τη διάθεση ολόκληρου του επιχειρηματικού κόσμου για καθοριστική συμβολή στην πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Οι εργασίες της Ημερίδας αυτής επικεντρώθηκαν στα θέματα τα οποία αφενός επηρεάζουν την επιχειρηματική δραστηριότητα, αφετέρου ακολουθούν τα τελευταία χρόνια μια εξελικτική πορεία που οδηγεί σε σύντομη ολοκλήρωση των διαδικασιών.

Τέτοια θέματα, όπως η επιχειρηματικότητα, η διεύρυνση και η αειφορία – υπό το πρίσμα της ανταγωνιστικότητας και της κοινωνικής συνιστώσας – ο επιχειρηματικός κόσμος κρίνει ότι θα αποτελέσουν αντικείμενα ενασχόλησης για την Ελληνική Προεδρία που συμπίπτει με μια κρίσιμη πρόκληση, σημείο καμπής για την ιστορία και το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την επικείμενη διεύρυνσή της με δέκα νέα κράτη-μέλη.

Με γνώμονα αυτή την πεποίθηση, τα συμπεράσματα της Ημερίδας – τα οποία δημοσιεύονται σε άλλες στήλες – θα επιδοθούν έγκαιρα στην Κυβέρνηση με την ελπίδα ότι ο συνολικός προβληματισμός και οι συγκεκριμένες προτάσεις του επιχειρηματικού κόσμου μπορούν να συμβάλουν θετικά στο έργο της Ελληνικής Προεδρίας.

Οι εργασίες της Ημερίδας

Η εκδήλωση άρχισε με την ομιλία του προέδρου του ΣΕΒ κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλου, ο οποίος τόνισε ότι η Ημερίδα αυτή οργανώθηκε επειδή ο επιχειρηματικός κόσμος πιστεύει ότι η Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι μια θαυμάσια ευκαιρία για να αναδείξει η χώρα μας το ευρωπαϊκό της πρόσωπο και να δράσει ως ώριμη ευρωπαϊκή δύναμη. «Εμείς στον ΣΕΒ – τόνισε – υποστηρίζουμε σταθερά, εδώ και πολλά χρόνια τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της Ελλάδας (και των γειτονικών μας χωρών). Μετέχουμε ενεργά στη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών πολιτικών και προσπαθούμε να συμβάλουμε θετικά στην ευρωπαϊκή πορεία της χώρας. Μ' αυτήν τη λογική αποφασίσαμε και την πραγματοποίηση αυτής της Ημερίδας, στην οποία συμμετέχουν

εκπρόσωποι της ελληνικής πολιτείας και του ευρωπαϊκού επιχειρηματικού κόσμου, οι οποίοι, ο καθένας από τη σκοπιά του, θα αναλύσουν τα θέματα που θα πρέπει να αντιμετωπίσει η Ελληνική Προεδρία.

Κύρια επιδίωξη της Ημερίδας, τόνισε ο κ. Κυριακόπουλος, είναι να καταγράψει τον προβληματισμό του ελληνικού επιχειρηματικού κόσμου για το ευρωπαϊκό μέλλον, να αναδείξει εναργέστερα τα προβλήματα που έχουν ήδη τεθεί και πρέπει να πρωθηθούν πιο αποτελεσματικά, να φέρει στο προσκήνιο θέματα που πρέπει να προβληθούν και να συζητηθούν στο μέλλον. Πιστεύουμε ότι ο συνολικός προβληματισμός και οι συγκεκριμένες προτάσεις μας μπορούν να συμβάλουν θετικά στο έργο της Ελληνικής Προεδρίας». Και συνέχισε : «Η περίοδος της Ελληνικής Προεδρίας είναι ιδιαίτερα κρίσιμη για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία βρίσκεται σε μια κρίσιμη πρόκληση, σημείο καμπής για την ιστορία της : την επικείμενη διεύρυνσή της με δέκα νέα κράτη-μέλη.

Η πορεία των τελευταίων ετών προς την ολοκλήρωση ξεκινάει ουσιαστικά το 1992 με την καθιέρωση της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς, προχωράει με ταχείς ρυθμούς τα επόμενα χρόνια και φτάνει το 2002 στην καθιέρωση του κοινού νομίσματος.

Τώρα βρίσκεται μπροστά μας ένα νέο μεγάλο βήμα : η δημιουργία μιας Ένωσης με 25 μέλη.

Τώρα είναι η στιγμή να σταθούμε για λίγο, να σκεφτούμε, να επαναβεβαιώσουμε και να εξειδικεύσουμε τους μακροχρόνιους στόχους μας και να σχεδιάσουμε τις διαδικασίες που θα μας οδηγήσουν σ' αυτούς.

Ο κύριος αμετακίνητος στόχος της Ε.Ε. στην επόμενη δεκαετία εκφράσθηκε με σαφήνεια στη σύνοδο της Λισαβόνας : να κάνουμε την Ευρώπη την ανταγωνιστι-

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

κότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης στον κόσμο, ικανή για βιώσιμη ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Παράλληλα, στη Σύνοδο της Λισαβόνας αποφασίσθηκαν και τα αναγκαία μέτρα και τα βήματα που απαιτούνται για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Σήμερα, διάχυτη είναι η πεποίθηση ότι η εφαρμογή των αποφάσεων αυτών καθυστερεί. Είναι σημαντικό για την Ελληνική Προεδρία να δώσει νέα ορμή στη στρατηγική της Λισαβόνας και ιδιαίτερα στους στόχους που είχαν τεθεί για το 2002 και 2003 σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και δεν έχουν επιτευχθεί.

Αυτή η βασική κατευθυντήρια γραμμή ορίζει και τις προτεραιότητες των θεμάτων που θα έπρεπε να διαχειρισθεί και να προβάλει η Ελληνική Προεδρία. Παράλληλα, θα πρέπει να αντιμετωπίσει και νέα προβλήματα που πιθανώς ανακύψουν από τις διεθνείς εξελίξεις και κυρίως με τη διεύρυνση.

Κατατάξαμε τα θέματα που βρίσκονται σήμερα σε εξέλιξη και θα συνεχίσουν να υπάρχουν στο μέλλον σε τέσσερεις μεγάλες περιοχές: Στην πρώτη είναι τα θέματα της διεύρυνσης και το μέλλον της Ευρώπης. Στη δεύτερη, τα ζητήματα της επιχειρηματικότητας, στην τρίτη, τα περιβαλλοντικά και η αειφόρος ανάπτυξη και στην τέταρτη, τα θέματα της απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής. Το κάθε ένα απ' αυτά θα αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης στις τέσσερεις ομάδες εργασίας που θα συνέλθουν αργότερα το απόγευμα. Από τις εργασίες των ομάδων θα προκύψουν συγκεκριμένα συμπεράσματα που θα προσπαθήσω να παρουσιάσω κατ' αρχήν και θα ανακοινώθουν στο κλείσιμο της Ημερίδας – αλλά και που θα δημοσιεύσει ο ΣΕΒ αναλυτικά τις επόμενες εβδομάδες.

Προς το παρόν επιτρέψτε μου – είπε ο πρόεδρος του ΣΕΒ – ορισμένες επισημάνσεις για τους λόγους που εστιάζουμε την προσοχή μας σ' αυτά τα ζητήματα.

Κατ' αρχάς η επικείμενη διεύρυνση αποτελεί ένα κορυφαίο ιστορικό γεγονός που θα επισημανθεί στη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας με την υπογραφή των Συνθηκών Προσχώρησης των νέων Κρατών-Μελών. Το γεγονός αυτό ανοίγει μια σειρά νέα ζητήματα, θέτει ερωτήματα που πρέπει να απαντηθούν και δημιουργεί νέες προκλήσεις στις οποίες πρέπει να ανταποκριθεί η Ε.Ε. Το βασικότερο απ' αυτά είναι, πιστεύω, το ακόλουθο: Πώς θα μεθοδευθεί η ενσωμάτωση των νέων κρατών, έτσι ώστε να λειτουργήσει θετικά για τη συνολική ανταγωνιστικότητα της Ε.Ε.; Πώς, με άλλα λόγια, θα εκμεταλλευθούμε τα πλεονεκτήματα της διεύρυνσης και θα περιορίσουμε τα ενδεχόμενα προβλήματα;

Το άλλο θέμα, συναφές με το πρώτο, αλλά και με βαρύνουσα σημασία καθεαυτό, είναι η λειτουργία της διευρυμένης Ένωσης. Ποιούς θεσμούς και ποιές διαδι-

κασίες πρέπει να αλλάξουμε, να απλοποιήσουμε και ποιές νέες ιδέες να υιοθετήσουμε, ώστε η Ένωση να λειτουργήσει αποδοτικά και, κυρίως, ανταγωνιστικά; Ποιά μορφή πρέπει να έχει η ευρωπαϊκή διακυβέρνηση στο μέλλον;

Το δεύτερο θέμα που μας απασχολεί ξεχωριστά σ' αυτή την Ημερίδα είναι οι ευρωπαϊκές πολιτικές για την επιχειρηματικότητα, η οποία έχει πλέον αναδειχθεί ως το όχημα που θα μας οδηγήσει σε μια ανταγωνιστική Ευρώπη, ικανή να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας και να εξασφαλίζει την κοινωνική συνοχή.

Η επιχειρηματικότητα αποτελεί το κύριο συστατικό στοιχείο της στρατηγικής της Λισαβόνας. Κατά συνέπεια, η Ελληνική Προεδρία επωμίζεται το σημαντικό καθήκον να πρωθήσει σημαντικές αποφάσεις που αφορούν την ευρωπαϊκή πολιτική για την επιχειρηματικότητα, αποφάσεις που καλύπτουν ένα πολύ ευρύ φάσμα θεμάτων όπως: Την επιτάχυνση των ρυθμών υλοποίησης των αποφάσεων της Λισαβόνας. Τη λήψη άμεσων μέτρων για την καινοτομία και την ευρεσιτεχνία. Τις οικονομικές πολιτικές. Την απελευθέρωση των αγορών, ενέργειας, μεταφορών και επικοινωνιών. Την απλοποίηση των διαδικασιών, την ενοποίηση των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Στα ζητήματα αυτά θα σταθούμε ιδιαίτερα.

Το τρίτο θέμα που θα συζητήσουμε εκτενέστερα στην Ημερίδα είναι η σχέση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης των περιβαλλοντικών πολιτικών, το ζήτημα δηλαδή της αειφόρου ανάπτυξης, η οποία αποτελεί σήμερα έναν από τους κορυφαίους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ορίζεται στις προτάσεις της Επιτροπής, στα αποτελέσματα του Συμβουλίου του Γκέτεμποργκ και τις προτεραιότητες της Βαρκελώνης. Η έννοια της αειφορίας έχει δύο βασικές συνιστώσες: την οικονομική ανάπτυξη από την μια πλευρά και την περιβαλλοντική προστασία από την άλλη. Σε αντίθεση με την ευρέως διαδεδομένη άποψη, θεωρούμε ότι μια σωστά σχεδιασμένη περιβαλλοντική πολιτική όχι μόνον δεν πρέπει να έχει αρνητικές επιπτώσεις σε όρους ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης αλλά μπορεί να αναδειχθεί σε ισχυρό μοχλό διαφοροποίησης και ανάπτυξης. Κάτω απ' αυτό το πρίσμα θα προσεγγίσουμε την έννοια της αειφορίας και θα αναζητήσουμε τις βασικές συνιστώσες μιας ευρωπαϊκής πολιτικής αειφόρου ανάπτυξης που πρέπει να πρωθήσουμε.

Η απασχόληση, η κοινωνική ανάπτυξη και η κοινωνική συνοχή αποτελούν ακρογωνιαίους λίθους της στρατηγικής της Λισαβόνας. Στόχος της ευρωπαϊκής πολιτικής στον τομέα αυτό είναι η προώθηση αξιοπρεπούς ποιότητας ζωής και επιπέδου διαβίωσης για όλους σε μια ενεργό και υγιή κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς. Συμμεριζόμαστε τις επιδώξεις αυτές επειδή, εκτός των

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

άλλων, πιστεύουμε ότι η πρόοδος στον κοινωνικό τομέα αποτελεί παράγοντα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας. Αντίθετα, οι υστερήσεις επιβαρύνουν συνολικά τόσο την κοινωνία όσο και την ανταγωνιστικότητα. Με αφετηρία τις θέσεις αυτές, τα ζητήματα που καλούμεθα να αντιμετωπίσουμε σε ευρωπαϊκό επίπεδο στο άμεσο μέλλον είναι: Η διαμόρφωση μιας νέας ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση, που θα λαμβάνει σοβαρά υπόψη την ανάγκη ενδυνάμωσης της ανταγωνιστικότητας. Οι τρόποι για την ενίσχυση του ρόλου των κοινωνικών εταίρων και του κοινωνικού διαλόγου. Οι προκλήσεις για την απασχόληση που δημιουργεί η τεχνολογική εξέλιξη και η νέα οργάνωση της εργασίας. Η μεταναστευτική πολιτική της Ένωσης. Σ' αυτά τα θέματα θα στραφεί ο προβληματισμός μας».

Καταλήγοντας ο κ. Κυριακόπουλος τόνισε: «**Προσδοκώ ότι η Ημερίδα αυτή και οι συζητήσεις που θα διεξαχθούν θα αναδείξουν με σαφήνεια τις θέσεις του επιχειρηματικού κόσμου στα μεγάλα ζητήματα της ευρωπαϊκής πολιτικής που θα διαχειρισθεί η Ελληνική Προεδρία. Ο προβληματισμός μας θα στηριχθεί τόσο στην εμπειρία των επιχειρηματιών που αντιμετωπίζουν καθημερινά τις προκλήσεις του ανταγωνισμού όσο και στις εισηγήσεις που θα παρουσιασθούν αμέσως μετά».**

Οι γενικές εισηγήσεις

Ακολούθησαν οι εισηγήσεις από τους κ. **Philippe de Buck**, Γενικό Γραμματέα της UNICE, **Hans Skov Christensen**, Γενικό Διευθυντή Confederation of Danish Industries, **Ηλία Πλασκοβίτη**, Γενικό Γραμματέα του υπουργείου Εξωτερικών, **Ανδρέα Μιτσή**, Γενικό Γραμματέα Βιομηχανίας του υπουργείου Ανάπτυξης, και **Γεώργιο Παπακωνσταντίνου**, Σύμβουλο υπουργού Οικονομίας-Οικονομικών, Συντονιστή για τη Διαδικασία της Λισαβόνας. Περιληπτικά στις εισηγήσεις τους οι παραπάνω ομιλητές τόνισαν τα εξής:

Philippe de Buck: Τη διεύρυνση της Ε.Ε. καθώς και την προετοιμασία των Ευρωπαίων για την Υπουργική Συνδιάσκεψη του ΠΟΕ που θα πραγματοποιηθεί στο Κανκούν τον Σεπτέμβριο του 2003 επισήμανε ως βασικές προτεραιότητες της επερχόμενης Ελληνικής Προεδρίας ο κ. Philippe de Buck, Γενικός Γραμματέας της UNICE, στην ομιλία του.

Επισημαίνοντας τον κίνδυνο η διεύρυνση να οδηγήσει σε στρέβλωση του ανταγωνισμού και της λειτουργίας της Κοινής Αγοράς, ο κ. Philippe de Buck τόνισε την ανάγκη να μη γίνει η παραμικρή υποχώρηση όσον αφορά την πλήρωση των κριτηρίων ένταξης. Αναφερόμενος στην Τουρκία ενεθάρρυνε τα κράτη-μέλη να ξεκι-

νήσουν τις διαπραγματεύσεις με τη γείτονα χώρα αμέσως μόλις η τουρκική πλευρά ικανοποιήσει τα πολιτικά κριτήρια της Κοπεγχάγης.

Για την UNICE η έναρξη νέων διαπραγματεύσεων στα πλαίσια του ΠΟΕ σηματοδοτεί μοναδική ευκαιρία για την εκ βάθρων ανασυγκρότηση της ΚΑΠ και για τη διεύρυνση της ατζέντας του ΠΟΕ, ώστε να περιληφθούν τα καίρια, για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας, ζητήματα των επενδύσεων, των υπηρεσιών, της διευκόλυνσης του εμπορίου και των κρατικών προμηθειών.

Σχετικά με το μέλλον της Ευρώπης ο κ. Philippe de Buck τόνισε την ανάγκη βελτίωσης του υπάρχοντος θεσμικού και ρυθμιστικού πλαισίου προκειμένου να τονώθει η επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη. Επίσης, τόνισε τη σημασία προώθησης των στόχων της Λισαβόνας από την Ελληνική Προεδρία, καθώς και στις μεγαλύτερες προσπάθειες που πρέπει να καταβάλει η ελληνική Οικονομία προκειμένου να βελτιώσει τις επιδόσεις της σε όλους τους τομείς.

Hans Skov Christensen: Τη σημασία της διεύρυνσης της Ε.Ε., με την είσοδο δέκα νέων μελών το 2004, για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας απέναντι στις ΗΠΑ και την Ασία, επισήμανε στην ομιλία του ο κ. Hans Skov Christensen, Γενικός Διευθυντής της Συνομοσπονδίας των Δανικών Βιομηχανιών. Ο κ. Hans Skov αναφέρθηκε επίσης στην προοπτική ένταξης της Κύπρου την οποία συνέδεσε τόσο με τις τελευταίες προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού, παροτρύνοντας μάλιστα την ελληνική Κυβέρνηση να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια προς την κατεύθυνση αυτή, όσο και με τις προοπτικές ένταξης της Τουρκίας. Ο κ. Hans Skov Christensen εξέφρασε την προσδοκία ότι στη Συνδιάσκεψη της Κοπεγχάγης τον Δεκέμβριο η Δανέζικη Προεδρία θα είναι σε θέση να προωθήσει λύσεις που θα αφορούν στην ένταξη της Κύπρου αλλά και της Τουρκίας, αποδεκτές και από τα δύο μέρη.

Σύμφωνα με τον κ. Hans Skov Christensen, η προώθηση των μεταρρυθμίσεων που αναμένεται να συμβάλουν στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας θα πρέπει να αναγνωριστεί από την Ελληνική Προεδρία ως στόχος πρωτίστης σημασίας. Συγκεκριμένα, είπε ο ομιλητής, η Ελληνική Προεδρία θα κληθεί να συνεχίσει το έργο της Δανέζικης Προεδρίας και να επιδιώξει μια τελική συμφωνία για την απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας και την έγκριση του κοινοτικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

Ο κ. Hans Skov Christensen αναφερόμενος στη νέα οδηγία σχετικά με τους εργαζομένους προσωρινών συμβάσεων τόνισε ότι τόσο οι εθνικές νομοθεσίες όσο και η ευρωπαϊκή δεν θα πρέπει να περιορίζουν την ευε-

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

λιξία των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα στον κρίσιμο τομέα της αγοράς εργασίας. Στο ίδιο πνεύμα, αναφερόμενος στα θέματα της αειφόρου ανάπτυξης και της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (corporate social responsibility), ο κ. Christensen διευκρίνισε ότι αυτά ανήκουν ήδη στο πεδίο πρωτοβουλίας των επιχειρήσεων και ότι η όποια προσπάθεια δημιουργίας νέας σχετικής νομοθεσίας δεν θα πρέπει να επιβαρύνει τις προσπάθειες των επιχειρήσεων για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους.

Ηλίας Πλασκοβίτης : Έτος μεγάλης μετάβασης για την Ε.Ε. χαρακτήρισε το 2003 ο Γενικός Γραμματέας του υπουργείου Εξωτερικών κ. Ηλίας Πλασκοβίτης, τονίζοντας τις ιστορικής σημασίας εξελίξεις που συνοψίζονται στην ολοκλήρωση της διαδικασίας διεύρυνσης, στην ολοκλήρωση των εργασιών της Συνέλευσης για το μέλλον της Ευρώπης, καθώς και στο άνοιγμα του δρόμου για την εφαρμογή της Συνθήκης της Νίκαιας μετά την επικύρωσή της από την Ιρλανδία.

Ο κ. Πλασκοβίτης διευκρίνισε τις βασικές προτεραιότητες της Ελληνικής Προεδρίας έκεινωντας από την ολοκλήρωση της διαδικασίας διεύρυνσης, την επιτάχυνση του ρυθμού των διαπραγματεύσεων με τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία, καθώς και την προώθηση των συνομιλιών με την Τουρκία.

Δεύτερος κεντρικός στόχος της Ελληνικής Προεδρίας, σύμφωνα με τον κ. Πλασκοβίτη, αποτελεί η προώθηση της στρατηγικής της Λισαβόνας, καθώς το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας που παρατηρείται σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα πρέπει πάση θυσία να καλυφθεί, δίχως όμως να διακυβευθούν οι στόχοι της βιωσιμότητας και της κοινωνικής συνοχής.

Σε τρίτο στόχο για την επερχόμενη Ελληνική Προεδρία αναδεικνύεται η αντιμετώπιση του φαινομένου της μετανάστευσης από τρίτες χώρες. Σύμφωνα με τον κ. Πλασκοβίτη, οι σημερινές κοινοτικές πολιτικές για τη μετανάστευση υστερούν και έχει δημιουργηθεί για την Ελληνική Προεδρία η ανάγκη ανάδειξης μιας πιο ενιαίας πολιτικής, τόσο στο πλαίσιο της νομοθεσίας όσο και της διακυβερνητικής συνεργασίας, ώστε να επιτευχθεί η συνολικότερη αντιμετώπιση του μεταναστευτικού φαινομένου και των οικονομικών και κοινωνικών του επιπτώσεων.

Η συζήτηση για το μέλλον της Ευρώπης, όπως τόνισε στην ομιλία του ο κ. Πλασκοβίτης, θα αποτελέσει ένα τέταρτο ζήτημα για την Ελληνική Προεδρία με κύριους άξονες της συζήτησης τις προοπτικές εμβάθυνσης και τη διασφάλιση της θεσμικής ισορροπίας των κοινωνικών οργάνων και της ισοτιμίας των μεγαλύτερων και μικρότερων κρατών-μελών.

Σε πέμπτο σημείο της στρατηγικής της Ελληνικής Προεδρίας, σύμφωνα με τον κ. Πλασκοβίτη, αναδει-

κνύεται η προώθηση των εξωτερικών σχέσεων της Ε.Ε. Στον τομέα αυτό στενή θα είναι η παρακολούθηση των εξελίξεων στη Μ. Ανατολή και το Ιράκ, ενώ η Ελληνική Προεδρία θα προωθήσει τα ζητήματα των Δυτικών Βαλκανίων, της στενότερης συνεργασίας με τη Ρωσία, την Ευρω-Μεσογειακή συνεργασία και τον Διατλαντικό διάλογο. Όσον αφορά τις σχέσεις Ε.Ε. και ΗΠΑ, ο κ. Πλασκοβίτης τόνισε ότι αυτές θα πρέπει να εξομαλυνθούν με άξονα τα υπάρχοντα σημεία συνεννόησης.

Ανδρέας Μιτσής : Ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας κ. Ανδρέας Μιτσής, αναφέρθηκε στην ομιλία του στις πολιτικές βιομηχανικής ανάπτυξης του υπουργείου Ανάπτυξης εν όψει της Ελληνικής Προεδρίας, κατά τη διάρκεια της οποίας οι στόχοι για αύξηση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας που τέθηκαν στη Λισαβόνα θα πρέπει να πρωθηθούν. Ο κ. Μιτσής τόνισε ότι προκειμένου να επιτευχθεί πραγματική σύγκλιση στην Ε.Ε., η αύξηση της παραγωγικότητας θα πρέπει να συνοδευτεί από την αύξηση της απασχόλησης, καθώς η μακροπρόθεσμη προοπτική ανάπτυξης της βιομηχανίας και της οικονομίας στηρίζεται στην επίτευξη και εμβάθυνση της κοινωνικής συνοχής.

Σύμφωνα με τον κ. Μιτσή, οι «έξυπνες» βιομηχανικές πολιτικές του σήμερα θα πρέπει να εστιασθούν σε μικροοικονομικού τύπου πολιτικές και να στοχεύουν στην κινητοποίηση του συνόλου των παραγωγικών δυνατοτήτων της οικονομίας, λαμβάνοντας υπόψη ότι η επιτυχής ανάπτυξη της βιομηχανίας θα στηριχθεί στην καινοτομία και την εξειδικευμένη γνώση.

Συγκεκριμένα, οι τομείς της βιομηχανικής πολιτικής, στους οποίους προτίθεται να επικεντρωθεί το υπουργείο Ανάπτυξης, είναι η στήριξη των δικτύων εφαρμοσμένης έρευνας και εξέλιξης, ο εκσυγχρονισμός των υποδομών και τεχνολογιών των επιχειρήσεων και η διασύνδεση της αναπτυξιακής πολιτικής με την παιδεία. Με αυτά τα θέματα θα ασχοληθεί και η επόμενη συνεδρίαση του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας και Ανάπτυξης που θα πραγματοποιηθεί στις 19 Νοεμβρίου.

Κύρια προτεραιότητα της Ελληνικής Προεδρίας, είπε ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας, θα αποτελέσει η στήριξη των Μικρο-Μεσαίων Επιχειρήσεων. Μεγάλη έμφαση θα δοθεί, επίσης, στην Πράσινη Βίβλο για την Επιχειρηματικότητα, η οποία και θα παρουσιαστεί στις 12-13 Φεβρουαρίου του 2003 στο Ευρωπαϊκό Συνέδριο που διοργανώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη Θεσσαλονίκη. Θα ακολουθήσουν εξάλλου η Υπουργική Διάσκεψη για τις ΜΜΕ στις 14 Φεβρουαρίου με πρωτοβουλία της Ελληνικής Προεδρίας και στις 10-11 Απριλίου το Ευρωπαϊκό Φόρουμ για τη βιομηχανική πολιτική, την καινοτομία και την επιχειρηματική συνεργασία.

Τέλος, αναφερόμενος στο μέλλον της ελληνικής

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

Οικονομίας, ο κ. Μιτσής σημείωσε τη σημαντική δυναμική που αυτή παρουσιάζει σήμερα και τόνισε ότι το κρίσιμο ζητούμενο για τη συνέχιση της δυναμικής αυτής είναι η επανεπένδυση των κερδών της ελληνικής βιομηχανίας σε καινοτόμες δράσεις και προϊόντα.

Γεώργιος Παπακωνσταντίνου : Τέλος, στην ομιλία του ο Σύμβουλος υπουργού Οικονομίας-Οικονομικών και Συντονιστής της Ελληνικής Προεδρίας για θέματα Λισαβόνας κ. Γεώργιος Παπακωνσταντίνου διέγραψε τους βασικούς τομείς στους οποίους θα επικεντρωθεί η Ελληνική Προεδρία. Βασική προτεραιότητα της Ελληνικής Προεδρίας αποτελεί η ενίσχυση των ΜικροΜεσαίων Επιχειρήσεων, κυρίως μέσω της προώθησης της Πράσινης Βίβλου και της επιτάχυνσης της ολοκλήρωσης του χάρτη Μικρών Επιχειρήσεων. Ο κ. Παπακωνσταντίνου τόνισε την ανάγκη να θιγούν καίρια ζητήματα για τις ΜΜΕ, όπως η πρόσβαση σε κεφάλαια. Η συζήτηση για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των ΜΜΕ αναμένεται, επίσης, να θίξει θέματα εταιρικής διακυβέρνησης. Βασικό στόχο για την Ελληνική Προεδρία θα αποτελέσει ο πυρήνας της στρατηγικής της Λισαβόνας, και ιδιαίτερα οι δράσεις που αφορούν στην ανάπτυξη των καινοτομιών (R&D). Επιπλέον ένα καίριο πρόβλημα που θα πρέπει να λυθεί είναι η κατοχύρωση του ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, προκειμένου να αντιμετωπίστε η σημερινή σημαντική "μετανάστευση" κεφαλαίων στις ΗΠΑ. Επιπλέον, ζητήματα που, όπως ανέφερε ο κ. Παπακωνσταντίνου, θα απασχολήσουν την Ελληνική Προεδρία είναι η δημιουργία ενός νέου νομοθετικού πλαισίου για τις τηλεπικοινωνίες, η πλήρης απελευθέρωση των αγορών ενέργειας, τα θέματα των μεταφορών και συγκεκριμένα το πακέτο των σιδηροδρόμων και ο ενιαίος εναέριος χώρος, καθώς και ο σχεδιασμός της επέκτασης των διευρωπαϊκών δικτύων ενέργειας και μεταφορών.

Η αναθεώρηση της Ευρωπαϊκής Πολιτικής για την Απασχόληση με στόχο την ανάδειξη ενός Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου είναι ένας ακόμα τομέας δράσης για την Ελληνική Προεδρία, η οποία και θα επιδιώξει την αύξηση της απασχόλησης. Σε μείζον ζήτημα θα αναδειχθεί, επίσης, η σύνταξη ενός κοινού σχεδίου για τη μεταρρύθμιση των ευρωπαϊκών συνταξιοδοτικών συστημάτων στα πλαίσια των πολιτικών για την αλληλεγγύη και την κοινωνική συνοχή.

Ο κ. Παπακωνσταντίνου τόνισε, τέλος, την ανάγκη για τη συνέχιση της επιδίωξης των στόχων του Γιοχάνεσμπουργκ που η Ε.Ε. δεν κατόρθωσε να θέσει επιτυχώς έως τώρα. Στα ζητήματα που θα πρέπει άμεσα να επιλυθούν περιλαμβάνεται ο ενεργειακός φόρος, ενώ ως πιο μακροπρόθεσμος στόχος τίθεται η ενσωμάτωση της διάστασης της βιωσιμότητας στο σύνολο των κοινοτικών πολιτικών.

Παράλληλες συνεδριάσεις

Οι εργασίες της Ημερίδας συνεχίσθηκαν με την εξέταση ζωτικών για την επιχειρηματική κοινότητα θεμάτων, τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπίσει η Ελληνική Προεδρία σε τέσσερεις παράλληλες συνεδριάσεις, όπως :

- Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα με συντονιστή τον κ. **Σπύρο Θεοδωρόπουλο, Αντιπρόεδρο ΣΕΒ.**
- Ανταγωνιστικότητα και Κοινωνική Ευρώπη, με συντονιστή τον κ. **Νίκο Αναλυτή, Αντιπρόεδρο ΣΕΒ.**
- Ανταγωνιστικότητα, Διεύρυνση και το Μέλλον της Ευρώπης, με συντονιστή τον κ. **Δημήτρη Δασκαλόπουλο, Αντιπρόεδρο ΣΕΒ,** και
- Ανταγωνιστικότητα και Αειφορία, με συντονίστρια την κ. **Δήμητρα Μητρογιαννοπούλου, Μέλος Δ.Σ. ΣΕΒ.**

ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

Οι εργασίες της Ημερίδας έκλεισαν με την παρουσίαση ορισμένων βασικών συμπερασμάτων που προέκυψαν από τις γενικές εισηγήσεις και τις συζητήσεις στις ομάδες εργασίας, από τον πρόεδρο του ΣΕΒ κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλο. Το πλήρες κείμενο των συμπερασμάτων – όπως τόνισε ο κ. Κυριακόπουλος – θα δημοσιευθεί πολύ σύντομα σε ειδική έκδοση του ΣΕΒ για την Ελληνική Προεδρία, καθώς και στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου στο διαδίκτυο.

Όπως επισήμανε ο κ. Κυριακόπουλος, κυρίαρχη άποψη που διαπερνά όλες τις τοπιθετήσεις και εκφράσθηκε ρητά και στις τέσσερεις ομάδες εργασίας είναι ότι :

«Ο ελληνικός επιχειρηματικός κόσμος στηρίζει τους στόχους της Λισαβόνας και επισημαίνει την ανάγκη να επισπευθούν οι πολιτικές που θα πρωθήσουν την ανταγωνιστικότητα εθνικά και ευρωπαϊκά. Η αντα-

γωνιστικότητα είναι το κλειδί για την επίτευξη όλων των ευρωπαϊκών στόχων της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής. Και κύριο μέσο για τη θελτίση της ανταγωνιστικότητας είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας».

Με βάση αυτή τη συλλογιστική διαμορφώθηκαν όλα τα επιμέρους συμπεράσματα τα οποία έχουν ως κατωτέρω :

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

A. Για τη διεύρυνση και το μέλλον της Ευρώπης

1. Διεύρυνση

• Υποστηρίζουμε θερμά τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναγνωρίζουμε τις ευκαιρίες ανάπτυξης που υπάρχουν σε όλες τις υπό ένταξη χώρες. Παράλληλα τονίσθηκε ότι η διεύρυνση δεν πρέπει να οδηγήσει σε στρεβλώσεις του εσωτερικού εντός της Ε.Ε. ανταγωνισμού, οι οποίες μπορεί να δημιουργήσουν δυσλειτουργίες στην Ενιαία Αγορά. Η Ελληνική Προεδρία πρέπει να παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις στα υποψήφια κράτη-μέλη και να διασφαλίσει ότι ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν, κυρίως στα ζητήματα της θεσμικής ενοποίησης και της απλοποίησης των διαδικασιών.

• Μετά τη διεύρυνση, η αναθεώρηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής είναι ασφαλώς επιβεβλημένη. Πιστεύουμε ωστόσο ότι πρώτον, δεν πρέπει να συνδεθεί με τις διαπραγματεύσεις προσχώρησης, δεύτερον, πρέπει να είναι σταδιακή και, τρίτον, να στοχεύει σε αναδιαρθρώσεις που θα οδηγούν σε αύξηση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας.

• Στηρίζουμε ανεπιφύλακτα την ένταξη της Κύπρου, ανεξάρτητα από την πορεία των διαπραγματεύσεων για την επίλυση του πολιτικού προβλήματος, οι οποίες αποκτούν αυτές τις μέρες μία νέα δυναμική.

• Μεσο-μακροπρόθεσμος στόχος της ευρωπαϊκής πολιτικής είναι η αναθεώρηση και των Διαφρωτικών Πολιτικών. Η Ελληνική Προεδρία πρέπει να διευρύνει τη συζήτηση, συνδέοντας το ζήτημα των διαφρωτικών πολιτικών με τη γενικότερη στρατηγική ανάπτυξης όλων των περιοχών της Ένωσης.

• Θεωρούμε ότι η διεύρυνση που βρίσκεται επί θύραις πρέπει στο μέλλον να ακολουθηθεί από ένα νέο κύμα ολοκλήρωσης στον Βαλκανικό χώρο και κρίνουμε θετικές τις πρωτοβουλίες για επίσπευση των διαπραγματεύσεων με τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία. Παράλληλα θεωρούμε ότι πρέπει να ενισχυθούν όλες οι διεθνείς συνεργασίες της Ε.Ε.

• Υποστηρίζουμε την πραγματοποίηση διαφρωτικών μεταρρυθμίσεων στην Τουρκική οικονομία και την προσπάθειά της να ανταποκριθεί στα πολιτικά και οικονομικά κριτήρια της ευρωπαϊκής της ένταξης. Μετά το Συμβούλιο της Κοπεγχάγης, η Ελληνική Προεδρία θα πρέπει να προωθήσει τις αποφάσεις για την επόμενη φάση της Τουρκικής υποψηφιότητας.

2. Το μέλλον της Ευρώπης

Το ζήτημα του θεσμικού εκσυγχρονισμού της Ε.Ε. έχει τεθεί στην ημερήσια διάταξη με τις εργασίες της «Συνέλευσης για το Μέλλον της Ευρώπης». Ήδη η Συνέλευ-

ση, υπό τον Valéry Giscard d'Estaing, δημοσίευσε το πρώτο Σχέδιο Συνταγματικού Κειμένου. Η συζήτηση θα επεκταθεί, και στη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας θα υπάρξουν σημαντικές τοποθετήσεις και, πιθανώς, αντικρουόμενες απόψεις.

Ο επιχειρηματικός κόσμος λαμβάνει μέρος στη συζήτηση καταθέτοντας τις δικές του προτάσεις. Σήμερα μπορούμε να διατυπώσουμε ορισμένες βασικές αρχές που προέκυψαν από τις εργασίες της ομάδας εργασίας, και από τη συμμετοχή της UNICE στη Συνέλευση, που θα θέλαμε να συμπεριληφθούν στο νέο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα.

• Θεωρούμε ότι πρέπει να υπάρξει ρητή αναφορά ότι η ευρωπαϊκή διακυβέρνηση πρέπει να ασκείται με βασικό κριτήριο τη συνεχή βελτίωση της θέσης της Ένωσης στην παγκόσμια οικονομία. Γι' αυτό απαιτείται κατ' αρχήν η σαφής αναγνώριση των στόχων της Ένωσης που είναι : η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη βασισμένη στην ελεύθερη αγορά και τον ανταγωνισμό, η οικονομική και κοινωνική συνοχή.

• Υποστηρίζουμε την απλούστευση του θεσμικού περιβάλλοντος και τη διαφάνεια των μέσων και των διαδικασιών της ευρωπαϊκής διακυβέρνησης. Προτείνουμε την ενδυνάμωση και καθιέρωση του συστήματος ανάλυσης κόστους-οφέλους πριν και μετά από κάθε νομοθετική ρύθμιση.

• Υποστηρίζουμε την ισοτιμία των κρατών-μελών και τη διατήρηση της αρχής της επικουρικότητας.

• Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή που εκφράζει το συλλογικό ευρωπαϊκό συμφέρον πρέπει να διατηρήσει σημαντικό ρόλο για να εξισορροπηθεί το εθνικό συμφέρον που εκφράζεται από το Συμβούλιο.

• Να ενισχυθεί η συμμετοχή του επιχειρηματικού κόσμου στην ευρωπαϊκή διακυβέρνηση, με ενεργότερη παρουσία του στη διαδικασία λήψεων αποφάσεων και δράσεων, όπως οι εκούσιες συμφωνίες, σε τομείς που τον αφορούν άμεσα και με βάση την αρχή της λειτουργικής επικουρικότητας.

• Να γίνει σεβαστή η ιδιαιτερότητα και η αυτονομία του ευρωπαϊκού κοινωνικού διαλόγου.

B. Για την ανταγωνιστικότητα και την επιχειρηματικότητα

Η αναβάθμιση και η ανάπτυξη του ευρωπαϊκού επιχειρηματικού δυναμικού είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.

Γι' αυτό πιστεύουμε ότι η Ελληνική Προεδρία πρέπει να υποστηρίξει σθεναρά την εμπέδωση της πειθαρχίας στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Παράλληλα πρέπει να επιδιώξει την επίσπευση αποφάσεων της

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

Λισαβόνας με άμεσα μέτρα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας. Την προώθηση της καινοτομίας και της κοινοτικής ευρεσιτεχνίας. Την απλοποίηση των διαδικασιών και τον περιορισμό του ρόλου του κράτους. Την απελευθέρωση και την ενοποίηση των αγορών και την ενθάρρυνση των συνεργασιών. Συγκεκριμένα:

- **Προώθηση της επιχειρηματικότητας** με μέσα όπως:

- Μαθήματα επιχειρηματικότητας σε όλα τα επίπεδα της παιδείας.
- Αποδοχή από την κοινωνία και νομοθεσία της επιχειρηματικής αποτυχίας.
- Μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της επιχειρηματικής δράσης.
- Προώθηση των επιχειρηματικών συνεργασιών.
- Καθιέρωση ευρωπαϊκών ημερών επιχειρηματικότητας.

• **Αύξηση των δαπανών για Έρευνα και Ανάπτυξη** με στόχο το 3% του Ευρωπαϊκού ΑΕΠ. Ειδική μέριμνα χρειάζεται για την έρευνα και την καινοτομία, όπως:

1. Ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ ιδιωτικών και δημόσιων φορέων με έμφαση στην εφαρμοσμένη έρευνα.

2. Θέσπιση ισχυρότερων φορολογικών κινήτρων για την έρευνα σε επιχειρηματικό επίπεδο.

3. Καθιέρωση του κοινοτικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας με χαμηλό κόστος, διαδικαστική απλότητα και νομική κατοχύρωση.

• **Η απελευθέρωση των αγορών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας** αποτελεί προϋπόθεση για να εξασφαλίζονται εισοροές ανταγωνιστικού κόστους για τις επιχειρήσεις, αλλά και για να προωθείται η καινοτομία και νέα προϊόντα από τις υπάρχουσες ή νέες επιχειρήσεις σε αυτούς τους τομείς. Στις τηλεπικοινωνίες η απελευθέρωση προχωράει, σε πολλές χώρες όμως η πραγματική απελευθέρωση στις άλλες αγορές καθυστερεί. Γι' αυτό πρέπει να επισπευθούν οι αποφάσεις για τα ταχυδρομεία, τους σιδηροδρόμους, τη δημιουργία ενιαίου χώρου αερομεταφορών (European open skies) και τις λιμενικές υπηρεσίες. Τέλος, να υλοποιηθεί η πραγματική απελευθέρωση των αγορών ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου.

• **Η λειτουργία πανευρωπαϊκών αγορών χρηματοοικονομικών** υπηρεσιών θα περιορίσει το κόστος των κεφαλαίων που είναι διαθέσιμα για τις επιχειρήσεις. Γι' αυτό απαιτείται να επιταχυνθεί η ολοκλήρωση των αγορών για να καταστεί δυνατή η άντληση κεφαλαίων από μία ενιαία αγορά για περισσότερες επιχειρήσεις, και ιδίως τις ΜΜΕ.

Γ. Για την Αειφόρο ανάπτυξη.

Ανάπτυξη και περιβάλλον δεν είναι ανταγωνιστικές έννοιες. Οι επιχειρήσεις, έχοντας κατανοήσει την εταιρική ευθύνη τους απέναντι στο κοινωνικό σύνολο, στηρίζουν την εφαρμογή μιας σωστά σχεδιασμένης περιβαλλοντικής πολιτικής. Στους προβληματισμούς που θα ανακύψουν στο άμεσο μέλλον για την αειφόρο ανάπτυξη, η οποία αποτελεί βασικό στόχο της Ε.Ε., οι ελληνικές επιχειρήσεις στηρίζουν μια πολιτική που θα χαρακτηρίζεται από τα ακόλουθα:

- Περιβαλλοντική αποτελεσματικότητα με ιεραρχημένους, ρεαλιστικούς και μετρήσιμους στόχους.

- Κοινωνική αποδοχή. Μία σωστά σχεδιασμένη περιβαλλοντική πολιτική πρέπει να έχει την κοινωνική της διάσταση και να διαμορφώνει στόχους για την εκπαίδευση, την υγεία και την κοινωνική προστασία με δεδομένα την σταδιακά διαμορφούμενη αλλαγή των περιβαλλοντικών καταναλωτικών συνθετιών. Εξάλλου θεωρούμε ιδιαίτερα σημαντικό να διαμορφωθούν σταδιακά περιβαλλοντικά αποδεκτές καταναλωτικές συνήθειες.

- Οικονομική αποδοτικότητα. Γι' αυτό απαιτείται ένα σταθερό και προβλέψιμο πλαίσιο περιβαλλοντικής πολιτικής.

- Εξίσου απαραίτητο θεωρείται πριν από κάθε περιβαλλοντική νομοθετική ρύθμιση να εξετάζεται η σχέση κόστους-οφέλους, υπό το πρίσμα της ανάγκης διατήρησης της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας σε διεθνές επίπεδο.

- Προαγωγή πολιτικής ενθάρρυνσης των «εθελοντικών συμφωνιών». Η ενθάρρυνση πρακτικών αυτορύθμισης σε Ευρωπαϊκό, Εθνικό αλλά και Εταιρικό επίπεδο συντελεί στην εξεύρεση ταχύτερων λύσεων με καλύτερα περιβαλλοντικά αποτελέσματα. Εξάλλου η από κοινού ρύθμιση στον χώρο της πολιτικής προστασίας περιβάλλοντος οδηγεί σε υιοθέτηση ενεργού ρόλου από τις επιχειρήσεις και σε αποτελεσματικές λύσεις.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω και ενόψει των εξελίξεων που αναμένονται για το αμέσως επόμενο διάστημα, ο ΣΕΒ θεωρεί σκόπιμο να εκφράσει απόψεις στα ακόλουθα επιμέρους θέματα:

1. **Περιβαλλοντική ευθύνη.** Η ενεργοποίηση της σχετικής οδηγίας θα πρέπει να συνοδεύεται από ένα μηχανισμό που θα αποσκοπεί στην παρακολούθηση και καταγραφή των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών και την αποτίμησή τους. Κατ' αυτό τον τρόπο, ο περιβαλλοντικός κίνδυνος θα πάψει να είναι αόριστος και θα είναι εφικτή η ασφαλιστική κάλυψη του.

2. **Ολοκληρωμένη πολιτική προϊόντος (Integrated product policy).** Η σταδιακή επικέντρωση της περιβαλ-

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

λοντικής συνιστώσας της αειφορίας στα χαρακτηριστικά του προϊόντος, καθιστά απαραίτητη την εκπόνηση μέτρων για στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ώστε να μπορέσουν να προσαρμοστούν στη νέα πολιτική. Επιβάλλεται επίσης αλλαγή των καταναλωτικών προτύπων μέσω κατάλληλης εκπαίδευσης, έτσι ώστε ο καταναλωτής να λαμβάνει υπόψη στις επιλογές του και την περιβαλλοντική συμπεριφορά του προϊόντος.

Δ. Για την κοινωνική πολιτική

Στη συζήτηση για την κοινωνική πολιτική επισημάνθηκαν οι κύριες περιοχές, όπου θα υπάρξουν σημαντικές εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο και ανάγκη παρεμβάσεων. Οι περιοχές αυτές είναι: Η απασχόληση. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση. Ο Κοινωνικός Διάλογος. Η Κοινωνική Προστασία. Η Μετανάστευση. Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη. Τονίσθηκε εξάλλου ότι η κοινωνική πολιτική και η πολιτική για την απασχόληση συνδέονται άμεσα με την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, η οποία θα δημιουργήσει προϋποθέσεις ταχύτερης οικονομικής ανόδου και αύξησης της απασχόλησης.

• Στον τομέα της **απασχόλησης** υποστηρίζουμε την Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης και θεωρούμε ότι στην επικείμενη αναθεώρησή της πρέπει να γίνει πιο αποτελεσματική με αλλαγές προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

– Συνδυασμός με τις οικονομικές πολιτικές και τις πολιτικές εκπαίδευσης.

– Συνδυασμός με τις πολιτικές για τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος και την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας.

– Άρση των υφιστάμενων δυσκαμψιών στην αγορά εργασίας με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και διευκόλυνση της χρήσης των ευέλικτων μορφών απασχόλησης.

– Καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας.

– Μείωση του φορολογικού βάρους της εργασίας.

• Στον τομέα της **εκπαίδευσης και κατάρτισης** επισημάνθηκε ο κεντρικός ρόλος τους για την ανταγωνιστικότητα και η ανάγκη προσαρμογής του εκπαιδευτικού συστήματος και των συστημάτων κατάρτισης στις ανάγκες της ζήτησης και της αγοράς.

Στήν κατεύθυνση αυτή είναι απαραίτητο να απλοποιηθεί η ανοικτή διαδικασία συντονισμού των σχετικών μέτρων και να ενισχυθεί ο συντονισμός πολιτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις πολιτικές για την απασχόληση.

Υποστηρίζουμε ότι οι εθνικές δράσεις στον χώρο της εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να παραμείνουν στον χώρο ευθύνης των κρατών-μελών.

Θεωρούμε ότι είναι αναγκαία η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων σε όλα τα αποφασιστικής σημασίας όργανα.

Υποστηρίζουμε τη δια βίου μάθηση με έμφαση στην κατάρτιση στις νέες τεχνολογίες και την πληροφορική.

• Για τον **Κοινωνικό Διάλογο** τονίσθηκε ότι είναι σήμερα το πιο αποφασιστικό εργαλείο διαχείρισης των πολλαπλών αλλαγών που επιφέρει η παγκοσμιοποίηση, η εξέλιξη της νέας τεχνολογίας και η προσαρμογή του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου στα νέα δεδομένα. Γι' αυτό πρέπει συνεχώς να ενδυναμώνεται ο διμερής διάλογος με ανάλογη μείωση του παρεμβατικού ρόλου του κράτους. Απαιτείται:

– Η ενίσχυση της εφαρμογής της αρχής της επικουρικότητας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

– Η αναγνώριση της ιδιαιτερότητας του ρόλου των Κοινωνικών Εταίρων και των οργανώσεών τους, στα πλαίσια της νέας Ευρωπαϊκής Διακυβέρνησης.

• Τα αποτελέσματα του διαλόγου πρέπει να υποστηρίζουν τη συνεχή βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και τη διατήρηση της ασφάλειας των εργαζομένων.

Η βιωσιμότητα των **ασφαλιστικών συστημάτων** αποτελεί μείζον οικονομικό και κοινωνικό ζήτημα κάθε χώρας της Ένωσης και υποστηρίζουμε ότι η αναδιάρθρωσή τους πρέπει να κινηθεί στις ακόλουθες κατευθύνσεις:

• Αύξηση της απασχόλησης, περιορισμό της παραικονομίας, κ.α. και όχι με μέτρα που πλήγουν την ανταγωνιστικότητα, όπως αύξηση του εργατικού κόστους.

• Η μεταρρύθμιση της κοινωνικής ασφάλισης να αντιμετωπίζεται ως κατ' εξοχήν αναπτυξιακό πρόβλημα και όχι ως απλό αριθμητικό ή λογιστικό πρόβλημα.

'Οσον αφορά τις **ρυθμίσεις για τη μετανάστευση** σε ευρωπαϊκό επίπεδο πρέπει να περιορισθούν στη διατύπωση γενικών αρχών, ενώ τα επιμέρους ζητήματα εισδοχής μεταναστών να παραμείνουν στην αρμοδιότητα του κάθε κράτους-μέλους.

Οι ρυθμίσεις πρέπει να στηρίζονται σε μελέτη και ανάλυση των αναγκών σε δεξιότητες και των δημογραφικών εξελίξεων της διευρυμένης Ευρώπης και να διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση των υπηκόων τρίτων χωρών.

Η **Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη** κερδίζει έδαφος στον ευρωπαϊκό χώρο και αναδεικνύει τον κοινωνικό ρόλο των επιχειρήσεων.

Η Ελληνική Προεδρία πρέπει να επισημάνει ότι η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη δεν υποκαθιστά τις υποχρεώσεις του κράτους και να υπογραμμίσει τον εθελοντικό χαρακτήρα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, ώστε να ενισχυθεί η περαιτέρω εξάπλωσή της.

Καταλήγοντας ο κ. Κυριακόπουλος τόνισε τα εξής:

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

«Όπως θα διαπιστώσετε από τα συμπεράσματα που σας παρουσίασα επιχειρήσαμε στην Ημερίδα αυτή να προσεγγίσουμε ένα πολύ ευρύ φάσμα θεμάτων που άπτονται της ευρωπαϊκής πολιτικής και να διαμορφώσουμε τις απόψεις του επιχειρηματικού κόσμου. Ελπίζουμε ότι οι απόψεις αυτές θα διευκολύνουν, άμεσα ή έμμεσα, την Ελληνική Προεδρία συμβάλλοντας στην επιτυχία της.

Τελειώνοντας θα ήθελα να τονίσω ότι οι ευρωπαϊκές πολιτικές, που προσεγγίσαμε σήμερα έχουν ευερ-

γετικά αποτελέσματα και στην ελληνική οικονομία και κοινωνία, γιατί η Ελλάδα αντιμετωπίζει ίσως οξύτερα τα προβλήματα αυτά σε όλους τους τομείς που συζητήσαμε:

στην ανταγωνιστικότητα, στην επιχειρηματικότητα, την περιβαλλοντική και κοινωνική πολιτική.

Ο ΣΕΒ πιστεύει ότι η Ελληνική Προεδρία είναι μία ακόμα ευκαιρία διάκρισης για να πάμε ένα βήμα μπροστά για μία Ευρώπη Ενωμένη, Ανταγωνιστική και Κοινωνικά Υπεύθυνη».

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ κ. Τ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΗ

Από την πλευρά της Κυβέρνησης, ο Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών κ. Τάσος Γιαννίτσης κατά τη διάρκεια ομιλίας του στην Ημερίδα του ΣΕΒ «Ένα Βήμα Μπροστά : Ευρώπη Ενωμένη, Ανταγωνιστική, Κοινωνικά Υπεύθυνη», επισήμανε ότι η Ελληνική Προεδρία αναλαμβάνεται σε μια περίοδο κατά την οποία τα πεδία στα οποία η Ευρώπη καλείται να δώσει απαντήσεις και να πάρει αποφάσεις διευρύνονται (πέρα από την οικονομία, αφορούν θέματα όπως εξωτερική πολιτική, ασφάλεια, δημόσια τάξη και δικαιοσύνη), ενώ οι διεθνείς εντάσεις, η οικονομική συγκυρία, οι πιέσεις για αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και οι απαιτήσεις παρουσίας της Ευρώπης στη διεθνή σκηνή διαμορφώνουν ένα ιδιαίτερα σύνθετο και δύσκολο σκηνικό.

Παράλληλα, ο κ. Γιαννίτσης ανέφερε ότι η ανάληψη της Προεδρίας από την Ελλάδα έρχεται σε μια ιδιαίτερα ευνοϊκή στιγμή για τη χώρα, επισημαίνοντας ότι μια σειρά από παράγοντές της επιτρέπουν να αναλάβει τις ευθύνες της Προεδρίας της Ένωσης από μια θέση ισχυρής αξιοπιστίας και δυνατοτήτων, στοιχεία που είναι κρίσιμα για την επιτυχία κάθε Προεδρίας.

Η υψηλή αξιοπιστία της χώρας στο διεθνές περιβάλλον έχει αναφορές σε πολλαπλά πεδία δράσης, καθότι η Ελλάδα :

- αποτελεί σημείο αναφοράς και στενής οικονομικής και πολιτικής συνεργασίας απέναντι στις βαλκανικές χώρες,
- στήριξε τη διαδικασία της διεύρυνσης χωρίς ταλαντεύσεις και εσωστρέφεια, κερδίζοντας την εμπιστοσύνη και τη φιλία των υποψήφιων χωρών,
- στήριξε τον αγώνα κατά της τρομοκρατίας, κερδίζοντας τον αγώνα αυτόν και στο εσωτερικό της χώρας,
- λειτουργεί στη βάση μιας πραγματιστικής προσέγγισης σε θέματα, όπως της Μέσης Ανατολής, και γενικότερα με εποικοδομητική στάση στα διεθνή θέματα.

Ο Αναπληρωτής υπουργός Εξωτερικών κ. Γιαννίτσης προσδιόρισε στη συνέχεια τους παρακάτω τρεις μεγάλους στόχους για την Προεδρία :

- Την προώθηση πολιτικών που ενισχύουν τη σιγουρία και εμπιστοσύνη στον ευρωπαϊκό χώρο, οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό.
  - Τη συμβολή ώστε η διευρυμένη Ευρώπη να πάει μπροστά, να μην χάσει τίποτα από τα στοιχεία εκείνα αγωνιστικότητας και πειστικότητας που την οδήγησαν σταδιακά από 6 σε 25 μέλη.
  - Την προώθηση πολιτικών που ενισχύουν τη συνολική παρουσία της Ε. Ένωσης στο διεθνές προσκήνιο, στηρίζοντας έτσι και την ευρωπαϊκή οικονομία και το διεθνοπολιτικό κύρος και αξιοπιστία της Ε. Ένωσης.
- Τέλος, αναφέρθηκε στα μεγάλα πεδία πολιτικής κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας, και ιδιαίτερα :
- **Στη διεύρυνση της Ε. Ένωσης**
  - **Στην πορεία της Ε. Ένωσης μετά τις αποφάσεις για τη διεύρυνση** με έμφαση σε επτά ενότητες :
    - Την ισχυροποίηση του macro-management.
    - Την προώθηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και της επιχειρηματικότητας.
    - Τη διευκόλυνση της προόδου προς μία οικονομία και κοινωνία της γνώσης με πρόσβαση για όλους.
    - Τη διασύνδεση της Ευρώπης στους τομείς της ενέργειας, των τηλεπικοινωνιών, των μεταφορών και των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.
    - Την ενθάρρυνση μιας βιώσιμης ανάπτυξης.
    - Τον ενιαίο χώρο για την ελευθερία, την ασφάλεια και τη δικαιοσύνη.
    - Τη Συνέλευση για το «Μέλλον της Ευρώπης» και τις θεσμικές αλλαγές. - **Στην παρουσία της Ε. Ένωσης στο διεθνές πολιτικό σκηνικό σε μια φάση εντάσεων.** ♦

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ομιλία του αντιπροέδρου του ΣΕΒ κ. Νίκου Αναλυτή στην εκδήλωση που οργάνωσε το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος στο Ηράκλειο της Κρήτης

Οι επιχειρήσεις χρειάζονται νέα μέσα και κατάλληλα εργαλεία για να μετρήσουν όλες τις πλευρές της ανταγωνιστικότητας και αποδοτικότητάς τους, ενώ σε ένα συνεχώς εντονότερα ανταγωνιστικό περιβάλλον, μόνο εκείνες οι επιχειρήσεις, που θα μπορέσουν να αντιληφθούν έγκαιρα τον σύνθετο ρόλο τους και θα ανταποκριθούν αποτελεσματικά ικανοποιώντας τις προσδοκίες όχι μόνο των άμεσα αλλά και των έμμεσα επηρεαζόμενων από την επιχειρηματική δραστηριότητα, δηλαδή των εργαζομένων, των πελατών, της τοπικής κοινωνίας και φυσικά των μετόχων τους, θα κερδίσουν το μέλλον.

Με τις επισημάνσεις αυτές έκλεισε την ομιλία του ο αντιπρόεδρος του ΣΕΒ κ. Νίκος Αναλυτής στην εκδήλωση, που οργάνωσε το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος (Περιφ. Τμήμα Ανατολικής Κρήτης) την Παρασκευή 15 Νοεμβρίου 2002 στο Ηράκλειο Κρήτης, προσθέτοντας ότι ο κοινωνικός ρόλος της επιχειρησης είναι αλληλένδετος με τον παραδοσιακό της ρόλο και η συνειδητοποίησή του βοηθά την επιχειρηση να βελτιώσει τα ανταγωνιστικά της πλεονεκτήματα.

Όπως τόνισε στην ομιλία του ο κ. Αναλυτής, μέχρι πριν από μερικά χρόνια η κυριαρχούσα αντίληψη για τον ρόλο και τις υποχρεώσεις των επιχειρήσεων ήταν ότι αυτός οριζόταν από την καλή οικονομική απόδοση για τους μετόχους, τη συμμόρφωση με την κείμενη νομοθεσία και την προστάθεια για συνεχή βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους.

Η παγκοσμιοποίηση και η απελευθέρωση των αγορών, οι ταχύτατες εξελίξεις στις τεχνολογίες της επικοινωνίας, ο πλουραλισμός στην πληροφόρηση, η αύξηση της επιρροής των καταναλωτών, η ενδυνάμωση του ρόλου των μη κυβερνητικών οργανισμών και παράλληλα η αποδυνάμωση του παραδοσιακού ρόλου του κράτους, όλοι παράγοντες αλληλοσυνδέομενοι, έχουν διαμορφώσει ένα νέο κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό πλαίσιο που επηρεάζει άμεσα και καθοριστικά και τις επιχειρήσεις, βασικό συντελεστή της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης σε τοπικό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Οι νέες συνθήκες δεν αναφορύν φυσικά και σε καμία περίπτωση τον παραδοσιακό ρόλο της επιχειρησης. Αναδεικνύουν ταυτόχρονα με αυτόν και τον σημαντικό και πολυδιάστατο ρόλο των επιχειρήσεων στην κοινωνική ανάπτυξη και συνοχή.

Επιδιώκοντας να προσεγγίσουμε πιο αναλυτικά τον σύνθετο αυτό ρόλο των επιχειρήσεων στη σύγχρονη εποχή, θα πρέπει καταρχήν να συμφωνήσουμε ότι οι επιχειρήσεις δεν λειτουργούν στο κενό και ανεξάρτητα από την κοινωνία. Αποτελούν μέλη της και είναι και οι ίδιες μικρά ή μεγαλύτερα κοινωνικά υποσύνολα.

Στο πλαίσιο αυτό, συνέχισε ο κ. Αναλυτής, θα προσπαθήσουμε να αναλύσουμε τη διάσταση του κοινωνικού ρόλου των επιχειρήσεων διακρίνοντας τρεις βασικούς άξονες, που λειτουργούν μεταξύ τους συμπληρωματικά και που επηρεάζουν, όπως φαίνεται, καθοριστικά και την έννοια της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

Ο πρώτος άξονας, στον οποίο θα πρέπει να εστιάσουμε την ανάλυσή μας αυτή, είναι το εσωτερικό περιβάλλον της επιχειρησης, οι εργαζόμενοι και η σχέση τους με την επιχειρηση.

Το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί σήμερα και τον σημαντικότερο παράγοντα διαμόρφωσης της ανταγωνιστικότητας της επιχειρησης μέσω της παραγωγικότητας, της γνώσης του, της καθημερινής λειτουργίας του και χρήσεως του εξοπλισμού της επιχειρησης. Η διαχείριση κατά συνέπεια του ανθρώπινου δυναμικού, η ανταπόκριση στις ανάγκες και στις προσδοκίες του, ο σεβασμός και η αντιμετώπισή του όχι μόνο υπό την ιδιότητα του εργαζόμενου, αλλά και σε συνάρτηση με τους άλλους του ρόλους ως μέλος μίας οικογένειας, ως μέλος της τοπικής κοινωνίας, ως πολίτη, κ.λπ. είναι μία από τις βασικές εκφράσεις του κοινωνικού προσώπου της επιχειρησης, που συνδέεται άμεσα και με την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της.

Καμία επιχειρηση δεν αρκεί πλέον να είναι παραγωγική με τα κριτήρια και τα δεδομένα τα δικά της ή του στενού τομέα δραστηριότητάς της ή της χώρας της. Χρειάζεται να είναι πιο παραγωγική σε ευρύτερο χώρο και να έχει την ικανότητα να κερδίζει και να διατηρεί το προβάδισμα.

Πρέπει επίσης να μπορεί να αντιλαμβάνεται έγκαιρα την ανάγκη για αλλαγή, να ανιχνεύει και να εκμεταλλεύεται τις ευκαιρίες αμέσως μόλις αρχίσουν να εκδηλώνονται. Αυτό σημαίνει ικανότητα για σωστή στάθμιση των ευκαιριών και των κινδύνων. Ικανότητα για αξιολόγηση των δυνατών και αδύνατων σημείων και ικανότητα για σωστές και γρήγορες πρωτοβουλίες.

Αυτά όλα προέρχονται από το ανθρώπινο δυναμικό της επιχειρησης. Αυτό είναι ο φορέας όλων των ικανοτήτων που συμβάλλουν καθοριστικά στη σύγχρονη έννοια της ανταγωνιστικότητας και όπου οι έννοιες της παραγωγικότητας, της αποδοτικότητας και της συνεχούς βελτίωσης τείνουν να γίνουν ταυτόσημες και μεγέθη σχετικά τόσο στον χώρο όσο και στον χρόνο.

Η επιχειρηση για να αναπτύξει και να διατηρήσει τις ικανότητες αυτές οφείλει να συμπράττει και να διασφαλίζει την "Δια βίου Μάθηση" του ανθρώπινου δυναμικού της και μέσω αυτής να ενισχύει συνεχώς την ικανότητα όλων των εργαζομένων της για απασχόληση, όπως και για συνεχή βελτίωση στο παρόν αλλά και στο μέλλον. Ακόμη, υποχρέωση της επιχειρησης είναι να συμβάλει ενεργητικά στη

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

δημιουργία συνθηκών εργασίας, οι οποίες επιτρέπουν την εξέλιξη αλλά και την ολοκλήρωση των εργαζομένων.

Επιπρόσθετα, αντιμετωπίζοντας το ανθρώπινο δυναμικό με συνέπεια και κοινωνική συνείδηση, η επιχείρηση μπορεί να διασφαλίσει αφενός την προσέλκυση και απασχόληση των ικανότερων και αφετέρου τη δέσμευση και την ενεργό συμμετοχή τους στην επίτευξη των επιχειρησιακών της στόχων.

Ειδικότερα στην Ελλάδα, όπου βρισκόμαστε σε μία κρίσιμη φάση μετάβασης, είναι γεγονός αναμφισβήτητο κατά τη γνώμη μου, ότι η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων και κατά συνέπεια και της Ελληνικής οικονομίας εξαρτάται κυρίως από την ποιοτική αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας, την οποία θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε κατά προτεραιότητα και αποτελεσματικά.

Βασικό εργαλείο για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι η συστηματική, στοχοθετημένη και πολύπλευρη εκπαίδευση, κατάρτιση και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού μας με άξονες τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της γνώμης και της αποδοτικότητας της εργασίας. Είτε η κατάρτιση παίρνει τη μορφή τυπικής εκπαίδευσης στην τάξη, είτε της εκπαίδευσης στην καθημερινή εργασιακή λειτουργία.

Ο δεύτερος άξονας, που συνθέτει την έννοια του κοινωνικού ρόλου των επιχειρήσεων, είναι η συμμετοχή και συνεισφορά τους στην κοινωνία. Λαμβάνοντας υπόψη μας, καταρχήν, ότι η επιχείρηση αποσκοπεί στο να δημιουργεί κέρδος από την παραγωγή και πώληση αγαθών και υπηρεσιών. Απευθύνεται στα μέλη του κοινωνικού συνόλου με την ιδιότητά τους ως πελάτες-καταναλωτές. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που παράγει και προσφέρει η επιχείρηση θα πρέπει καταρχήν να ικανοποιούν τις ανάγκες και τις προσδοκίες των πελατών-καταναλωτών για να είναι ανταγωνιστικά. Η ικανοποίηση των πελατών είναι εκείνη που καθορίζει τη σχέση εμπιστοσύνης της αγοράς προς την επιχείρηση και διασφαλίζει άμεσα την κερδοφορία της και φυσικά τη βιωσιμότητά της.

Παράλληλα, η επιχείρηση βρίσκεται εγκατεστημένη σε μία συγκεκριμένη ή περισσότερες περιοχές και συμμετέχει με την παρουσία της ακόμη στο οικονομικό και κοινωνικό γίγνεσθαι της περιοχής ή των περιοχών στις οποίες λειτουργεί. Η επιχείρηση αντλεί ανθρώπινους πόρους για να στελεχωθεί από την τοπική κοινωνία, αξιοποιεί φυσικούς πόρους από το περιβάλλον γύρω της ως πρώτες ύλες και συμμετέχει στη συνολική προοπτική ανάπτυξης της κάθε περιοχής. Για τους λόγους αυτούς δε μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι αδιάφορη για τις συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή της και στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο με το οποίο γειτνιάζει.

Ο βαθμός ευαισθητοποίησης και συνειδητοποίησης μίας επιχείρησης στη συμβολή της στη συνολική ανάπτυξη, ευημερία και πρόοδο μίας περιοχής και της τοπικής κοινωνίας της καθορίζουν την άμεση ή έμμεση συμμετοχή της σε αυτήν.

Η επιχείρηση που αποτελεί ένα ενεργό μέλος της τοπικής κοινωνίας δεν θεωρείται σε καμία περίπτωση ότι οφείλει να υποκαθιστά ή να αναλαμβάνει ρόλους που ανήκουν σε άλλους θεσμούς (τοπική αυτοδιοίκηση, κοινωνικούς φο-

ρείς, κ.λπ.). Αντίθετα ο ουσιαστικός κοινωνικός ρόλος της επιχείρησης στην τοπική κοινωνία εκφράζεται με την υποστήριξη και την ενίσχυση συνεργασιών που αναδεικνύουν τους θεσμούς και στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των μελών της τοπικής κοινωνίας σε κάθε επίπεδο.

Η επιρροή μίας επιχείρησης στο φυσικό περιβάλλον και μέσω αυτής στις μελλοντικές γενιές είναι **ο τρίτος άξονας** της έκφρασης του κοινωνικού ρόλου της επιχείρησης.

Το περιβάλλον δεν μας ανήκει, είναι ένα διαχρονικό αγαθό που ξεπερνάει τη διάρκεια κάθε γενιάς και οφείλουμε να το διαχειρισθούμε με ιδιαίτερο σεβασμό και σύνεση. Η εξαιρετική σημασία του τρίτου άξονα έχει δημιουργήσει μία νέα θεωρία για την αναπτυξιακή στρατηγική των επιχειρήσεων που στα ελληνικά μεταφράζεται με τον όρο «Αειφόρος Ανάπτυξη».

Η οικονομική ανάπτυξη, η προστασία του περιβάλλοντος και η κοινωνική ευημερία είναι άξονες αλληλένδετοι και αλληλοεξαρτώμενοι. Μία τέτοια στρατηγική μπορεί να υποστηριχθεί από επενδύσεις που εξασφαλίζουν τη βέλτιστη αξιοποίηση όλων των απαιτούμενων πόρων φυσικών, ανθρώπινων και οικονομικών για τη δημιουργία και διάθεση των προϊόντων με μεγάλη προστιθέμενη αξία και κύκλο ζωής.

Η συνάρτηση που συντονίσμός και η συνέργια των τριών αξόνων που αποτελούν τις βασικές εκφράσεις του κοινωνικού προσώπου της επιχείρησης με την έννοια της ανταγωνιστικότητας δεν είναι ούτε απλή ούτε αυτονόητη.

Το πρόβλημα γίνεται ακόμη πιο σύνθετο αν λάβουμε υπόψη μας ότι μέχρι σήμερα έχουμε αναπτύξει τα κατάλληλα εργαλεία, ώστε να μετράμε την ανταγωνιστικότητα και την απόδοση μίας επιχείρησης με άξονα τον παραδοσιακό ορισμό και τα κριτήρια της.

Δυστυχώς δεν διαθέτουμε ακόμη εργαλεία που μπορούν να μετρήσουν την ωφέλεια, κυρίως μακροπρόθεσμη και με ποιοτικά χαρακτηριστικά. Οι επιχειρήσεις ωστόσο που κινούνται προβλεπτικά και επιδιώκουν να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους έχουν ήδη αναγνωρίσει και υιοθετήσει τον νέο σύνθετο ρόλο τους.

Στο πλαίσιο αυτό αναγνωρίζουν ως σημαντικό και τον ρόλο όσων επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα ή εκείνων που μπορούν να επηρεάσουν την επιχειρηματική δραστηριότητα και αναπτύσσουν πρωτοβουλίες που θα ενισχύσουν τα ποιοτικά αποτελέσματα της συμβολής τους σε κοινωνικό επίπεδο.

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί και η ιδιαίτερη περίπτωση της διεθνούς πρωτοβουλίας του Ο.Η.Ε. για ένα Οικουμενικό Σύμφωνο (U.N. Global Compact Initiative), το οποίο απευθύνεται καταρχήν στις επιχειρήσεις, στους κοινωνικούς εταίρους και στις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και αποσκοπεί στη διάδοση και πρακτική εφαρμογή των θεμελιώδων αρχών της προστασίας των θεμελιώδων δικαιωμάτων του ανθρώπου, στην προστασία της ελευθερίας του συνδικαλισμού και στην προστασία του περιβάλλοντος.

Αυτές οι πρωτοβουλίες που παίρνονται, κατέληξε ο κ. Αναλυτής, δείχνουν την ανησυχία που διακατέχει πολλές ομάδες και πολλές οργανώσεις και την προσπάθεια να βρεθεί απάντηση και ισορροπίες, οι οποίες δεν θα σταματήσουν την τεχνική και οικονομική πρόοδο από την μια μεριά, ενώ από την άλλη θα ενισχύσουν την κοινωνική ευαισθησία και τον κεντρικό ρόλο του ανθρώπου. ♦

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΙΔΙΞΙΣ

Η ΕΡΕΥΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΟΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟ 2002

Στον τομέα των Κατασκευών οι προβλέψεις αναφέρονται σε εντονότερη δραστηριότητα

Σύμφωνα με τη μηνιαία έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας που διεξάγει το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), οι επιχειρηματικές προσδοκίες στον τομέα της Βιομηχανίας τον Νοέμβριο 2002, εκτιμάται ότι διατηρήθηκαν στα επίπεδα του προηγουμένου μηνός Οκτωβρίου, καθώς ο σχετικός δείκτης παρέμεινε στις 104,6 μονάδες. Έτσι δεν καταγράφονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις στις εκτιμήσεις και τις προσδοκίες των επιχειρήσεων για τα βασικά μεγέθη.

Η σημαντικότερη μεταβολή που επισημαίνεται είναι η πτώση του ποσοστού χρησιμοποίησης του εργοστασιακού δυναμικού στο 74,9% από το 77,3% του Οκτωβρίου.

Τα επίπεδα παραγγελιών εσωτερικού και εξωτερικού εκτιμάται ότι και τον Νοέμβριο ήταν οριακά κατώτερα των κανονικών για την εποχή. Θετικό στοιχείο αποτελεί η χαμηλή συσσώρευση αποθεμάτων ετοίμων προϊόντων, τα οποία εκτιμώνται σε κανονικά επίπεδα, σύμφωνα με το 80% των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έρευνα, ενώ μόλις το 10% τα εκτιμά υψηλότερα των κανονικών για την εποχή.

Εξετάζοντας τις βραχυχρόνιες προβλέψεις των βιομηχανικών επιχειρήσεων για την πορεία βασικών τους μεγεθών για τους 3-4 προσεχείς μήνες προκύπτουν τα εξής:

- Συγκρατημένη αισιοδοξία για την πορεία της παραγωγής (το 63% προβλέπει στασιμότητα και το 31% άνοδο).
- Μετριοπαθέστερες προβλέψεις για άνοδο των πωλήσεων.
- Συγκρατημένη αισιοδοξία για την εξέλιξη των εξαγωγών.
- Στασιμότητα στις τιμές πώλησης των τελικών προϊόντων, σύμφωνα με το 85% των επιχειρήσεων.

Κατασκευές

Η άνοδος του ποσοστού των κατασκευαστικών επιχειρήσεων που εκτιμούν ότι το επίπεδο προγράμματος των εργασιών τους είναι ανώτερο του κανονικού για την εποχή (25% από 14% τον Οκτώβριο), οδήγησε σε σοβαρή βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στον τομέα των Κατασκευών.

Συγκεκριμένα, τον Νοέμβριο ο

σχετικός δείκτης έφτασε τις 133,8 μονάδες από τις 126,5 που είχαν καταγραφεί τον Οκτώβριο.

Ωστόσο, οι προσδοκίες ανόδου των επιπέδων απασχόλησης εξακολουθούν να διατηρούνται χαμηλές στα επίπεδα του προηγουμένου μήνα, ενώ το 26% προβλέπει άνοδο των τιμών κατά το προσεχές τρίμηνο (το 40% προβλέπει σταθερότητα). Επιπλέον, καταγράφεται οριακή μείωση των μηνών εξασφαλισμένης κατασκευαστικής δραστηριότητας στους 16,9 από 17,3 τον Οκτώβριο.

'Οσον αφορά στις απαντήσεις των επιχειρήσεων για τους παράγοντες που αναστέλλουν τη δραστηριότητά τους, παρουσιάζεται μείωση του ποσοστού επιχειρήσεων που εκτιμά ότι δεν παρεμποδίζονται (16% από 33% τον Οκτώβριο) με ταυτόχρονη αύξηση αυτών που προβάλλουν την ανεπάρκεια εργατικού δυναμικού (23% από 11% τον Οκτώβριο) και το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του Δημοσίου Τομέα (20% από 28% τον Οκτώβριο). Σημαντικό στοιχείο αποτελεί ότι καμία επιχειρηση δεν προβάλλει την ανεπάρκεια του μηχανολογικού εξοπλισμού ως ανασταλτικό παράγοντα. ♦

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ ΣΤΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

	M.O	Max	Min	M.O έτους			2002					
				91-01	1991-01	1999	2000	2001	Ιούν.	Ιούλ.	Αυγ.	Σεπτ.
Κατασκευές (1990=100)	118,7	164,2	62,0	131,9	134,2	132,0	135,0	137,5	:	135,0	126,5	133,8
		Mar.-00	Ιούλ.-94									

Σημείωση : Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

Ο ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ηθέση της Ελλάδας ως προς τον μικροοικονομικό δείκτη ανταγωνιστικότητας παρουσίασε βελτίωση – όπως απεικονίζεται στην έκθεση του World Economic Forum (WEF) που κυκλοφόρησε στις 12 Νοεμβρίου 2002) και από την 46η θέση το 2001 ανέβηκε στην 42η το 2002. Η πρόοδος οφείλεται στη βελτίωση του δείκτη εταιρικών στρατηγικών και λειτουργιών (από την 51η θέση το 2001 στην 47η θέση το 2002) και του δείκτη που μετράει την ποιότητα του εθνικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος (από την 43η θέση το 2001, στην 41η θέση το 2002).

Από το γεγονός αυτό προκύπτει – σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Μονάδας Έρευνας και Ανάλυσης (Παρατηρητήριο Ανταγωνιστικότητας) του ΣΕΒ – ότι η Ελλάδα σταθεροποιήθηκε τα τελευταία χρόνια σε μια έστω και οριακά βελτιωμένη θέση, που όμως είναι ακόμη πολύ χαμηλή. Χρειάζεται να πραγματοποιήσει αποφασιστικά βήματα βελτίωσης της διεθνούς ανταγωνιστικότητάς της. Απαιτείται άμεσα ενέργεια, επιμονή, συνεχής και συνεπής **προσπάθεια μακροπροθέσμων**, δεδομένου ότι ενδεχόμενα κέρδη μπορούν να ανατραπούν σε βραχύ χρόνο.

Αντιθέτως, η θέση της Ελλάδας στην παγκόσμια κατάταξη ως προς τον **δείκτη ανταγωνιστικότητας για την προώθηση της ανάπτυξης στο μέλλον** (χρονικός ορίζοντας 5 ετών) **χειροτέρευσε** κατά μία θέση (από 36η το 2001 σε 37η το 2002). Η πτώση της ανταγωνιστικής θέσης της Ελλάδας οφείλεται κυρίως στη σημαντική επιδείνωση του δείκτη μακροοικονομικού κλίματος, ο οποίος έπεσε από την 32η θέση το 2001 στην 47η θέση το 2002, ενώ παράλληλα στον δείκτη δημοσίων οργανισμών επιδεινώθηκε η θέση της Ελλάδας, από την 40η το 2001 στην 44η το 2002. Εντούτοις σημαντική βελτίωση σημείωσε ο τεχνολογικός δείκτης, ο οποίος βελτιώθηκε κατά 8 θέσεις: από την 38η θέση το 2001 ανέβηκε στην 30η θέση το 2002.

Μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. η Ελλάδα κατατάσσεται προτελευταία στον δείκτη ανταγωνιστικότητας για την ανάπτυξη και τελευταία στον μικροοικονομικό δείκτη ανταγωνιστικότητας. Η Ελλάδα υστερεί και έναντι εξι υπό ένταξη χωρών (Εσθονία, Σλοβενία, Ουγγαρία, Λιθουανία, Τσεχία, Σλοβακία) είτε σε έναν από τους δύο, είτε και στους δύο δείκτες.

Οι καλύτερες και χειρότερες επιδόσεις της Ελλάδας στο σύνολο των 80 χωρών, όπου διεξάγεται η έρευνα, παρουσιάζονται στους επόμενους πίνακες:

ΟΙ ΔΕΚΑ ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΟ 2002

A.A.	Παράγων Ανταγωνιστικότητας	Συγκριτική θέση της χώρας σε σύνολο 80 χωρών
1	Χαμηλό Κόστος Εισαγωγής Εξοπλισμού (<10%)	8η
2	Εύκολη Πρόσβαση σε πίστωση	13η
3	Αριθμός Συνδρομητών Κυψελωτής Τηλεφωνίας ανά 100 κατοίκους (2001)	13η
4	Αριθμός Γραφειοκρατικών Διαδικασιών απαιτούμενες για να επιλυθεί μια αντιδικία	15η
5	Αριθμός τηλεφωνικών γραμμών ανά 100 κατοίκους (2001)	16η
6	Μέσος Δασμός (Πλοσοστό, 2002)	16η
7	Πλεόνασμα Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ (2001)	17η
8	Ελευθερία Έκφρασης του Τύπου	18η
9	Διαθεσιμότητα Επιστημόνων και Μηχανικών	21η
10	Προσδοκίες για οικονομική ύφεση	25η

ΟΙ ΔΕΚΑ ΧΕΙΡΟΤΕΡΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΟ 2002

A.A.	Παράγων Ανταγωνιστικότητας	Συγκριτική θέση της χώρας σε σύνολο 80 χωρών
1	Φορολογικός Συντελεστής Νομικών Προσώπων (2002)	79η
2	Δαπάνες της Κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ (2001)	76η
3	Εξαγωγές (2001)	76η
4	Αποτελεσματικότητα Διοικητικών Συμβουλίων	76η
5	Συχνότητα διαρροής εσωτερικών πληροφοριών	74η
6	Συνολικό κόστος για την ιδρυση επιχείρησης	71η
7	Πληρωμή αδικαιολόγητων φόρων - δωροδοκιών	70ή
8	Ευελιξία στον καθορισμό των μισθών (δυνατότητα διαπραγμάτευσης)	68η
9	Απορρόφηση Νέων Τεχνολογιών	67η
10	Ανάπτυξη Δικτύων (Clusters)	67η

Πηγή: ΣΕΒ, επεξεργασία στοιχείων WEF.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Παρατηρήσεις της Μονάδας Έρευνας και Ανάλυσης (Παρατηρητήριο Ανταγωνιστικότητας) του ΣΕΒ

Το Πανελλήνιο Βιομηχανικό Συνέδριο του ΣΕΒ το έτος 2000 πρότεινε τη δημιουργία ενός Εθνικού Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας (ΕΣΑ) ως αναγκαίου οργάνου για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας. Σήμερα, έχει ήδη ξεκινήσει να λειτουργεί, καθώς το υπουργείο Ανάπτυξης ανταποκρίθηκε στην ανάγκη να καταστήσουμε την ανταγωνιστικότητα στόχο πρώτης προτεραιότητας. Στο παρελθόν αντίστοιχες προσπάθειες εκφύλιστηκαν βαθμιαία χωρίς να παράγουν ουσιαστικό έργο. Βασικός στόχος λοιπόν των προτάσεών μας που ακολουθούν είναι να εξασφαλίσουμε ότι το ΕΣΑ θα αρχίσει να παράγει ουσιαστικό έργο για περίοδο τουλάχιστον μέχρι το τέλος της τρέχουσας δεκαετίας. Φυσικά αναγνωρίζουμε ότι διαχρονικά, με τις αλλαγές των συνθηκών θα καθίσταται αναγκαία και η συνεχής προσαρμογή της λειτουργίας του ΕΣΑ.

A. Σύνοψη κυριότερων παρατηρήσεων

Η Διοίκηση του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών πιστεύει ότι για την επίτευξη του παραπάνω στόχου απαιτείται η δομή του Εθνικού Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας να είναι μικρή και ευέλικτη. Για τον λόγο αυτό οι προτάσεις του ΣΕΒ εκκινούν από τέσσερεις βασικές διαπιστώσεις:

Πρώτη διαπίστωση: Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας είναι ο μόνος καθοριστικός παράγοντας της δυνατότητας της οικονομίας να αναπτύσσεται και να συγκλίνει πραγματικά προς την οικονομία των εταίρων μας. Η ανταγωνιστικότητα όμως δεν εξαρτάται μόνο από τις δικές μας υλοποιήσεις, εξαρτάται και από την πορεία των ανταγωνιστών μας. Δεν χρειάζεται απλώς να τρέχουμε, απαιτείται να τρέχουμε ταχύτερα από τους ανταγωνιστές μας. Άρα προτείνουμε:

Έργο του ΕΣΑ είναι η χάραξη γενικής στρατηγικής για την Ανταγωνιστικότητα, αναδεικνύοντάς την σε κύρια προτεραιότητα της ελληνικής οικονομίας. Θα παρακολουθεί εάν η στρατηγική υλοποιείται με συνέπεια και εγκαίρως στην πράξη. Ταυτόχρονα θα παρακολουθεί και θα συγκρίνει δομές, διαδικασίες, νόμους, χρόνους, απόδοση με τις ανταγωνιστριες χώρες.

Δεύτερη διαπίστωση: Για να γίνουμε ανταγωνιστικότεροι χρειάζεται προσπάθεια σε όλο το μέτωπο των δραστηριοτήτων που επηρεάζουν τις επιχειρηματικές επιδόσεις. Δεν αρκούν μόνο οι προσπάθειες των επιχειρήσεων και των εργαζομένων σε αυτές. Χρειάζεται να βελτιωθεί δραστικά και το περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργούν. Και αυτό δεν είναι αντικείμενο ενός μόνο υπουργείου. Άρα προτείνουμε:

Να συμμετέχουν στο ΕΣΑ οι κοινωνικοί εταίροι και τα υψηλόθαλμα στελέχη από τα αρμόδια υπουργεία.

Τρίτη διαπίστωση: Η στρατηγική για την ανταγωνιστικότητα πρέπει να αποτελεί κορυφαία επιλογή της εθνι-

κής μας πολιτικής. Χρειάζεται δέσμευση των φορέων επιτελικών αποφάσεων. Άρα προτείνουμε:

Οι κοινωνικοί εταίροι και η κυβέρνηση να εκπροσωπούνται στο ΕΣΑ σε ανώτατο επίπεδο, δηλαδή με τους Προέδρους τους και τους αρμόδιους υπουργούς. Το συμβούλιο θα πρέπει να υποθάλει τριμναία έκθεση στον πρωθυπουργό της χώρας και στον πρόεδρο της Βουλής.

Τέταρτη διαπίστωση: Πρόσφατες επιτυχείς προσπάθειες συνεργασίας μεταξύ κυβέρνησης και κοινωνικών εταίρων, όπως, π.χ., η Εθνική Συντονιστική Επιτροπή για το Ευρώ, στηρίχθηκαν σε μία μικτή, λιτή, επιτελικού χαρακτήρα γραμματεία με συμμετοχή τεχνοκρατών - εμπειρογνώμονων επιτελικών υπουργείων και των κοινωνικών εταίρων. Με αυτό τον τρόπο εξασφαλίστηκε άριστη συνεργασία, χαμηλό κόστος και μη γραφειοκρατική λειτουργία. Άρα προτείνουμε:

Να δημιουργηθεί μικρή Επιτελική Επιτροπή που θα υποστηρίζει το ΕΣΑ στην οποία θα συμμετέχουν εμπειρογνώμονες οριζόμενοι από τα αρμόδια υπουργεία και τους κοινωνικούς εταίρους.

B. Η Σύνθεση του ΕΣΑ

Το υπουργείο Ανάπτυξης δεν έχει κάποια επίσημη πρόβλεψη για τη σύνθεση του ΕΣΑ. Εντούτοις, καθώς θα αναλάβει κρίσιμο ρόλο, η σύνθεσή του πρέπει να αποφασισθεί με συγκεκριμένες αρχές και κριτήρια. Βάσει του αναγνωρισμένου τους ρόλου, αλλά και του ζωτικού τους ενδιαφέροντος, προτείνεται να ορισθεί ότι συμμετέχουν οι θεσμικοί συνομιλητές κυβέρνηση – κοινωνικοί εταίροι.

Ανάλογα με το εάν το ΕΣΑ θα ασχοληθεί μόνο με τους κλάδους αρμοδιότητας του υπουργείου Ανάπτυξης ή εναλλακτικά με όλους τους κλάδους της οικονομίας, προτείνονται τα εναλλακτικά σενάρια Α και Β για τη σύνθεση του ΕΣΑ:

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

Από την Κυβέρνηση

Σενάριο Α : Για τους κλάδους αρμοδιότητας του υπουργείου Ανάπτυξης, υπουργοί Ανάπτυξης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης, Εργασίας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, εκπρόσωπος του Γραφείου του Πρωθυπουργού.

Σενάριο Β : Για όλους τους κλάδους της ελληνικής οικονομίας. Επιπλέον των ανωτέρω οι υπουργοί Γεωργίας και Ναυτιλίας.

Από τους Κοινωνικούς Εταίρους

Σενάριο Α : Οι υπογράφοντες την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας.

Σενάριο Β : Στους παραπάνω προστίθενται οι εκπρόσωποι των Ξενοδόχων, όπως και ΠΑΣΕΓΕΣ, Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών.

Προτείνεται το Σενάριο Β.

Γ. Αντί της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων – Επιτελική Επιτροπή (ΕΕ)

Ρόλος – Λειτουργίες

Το ΕΣΑ χρειάζεται αποτελεσματική υποστήριξη. Οι ήδη υπάρχουσες υπηρεσίες του υπουργείου Ανάπτυξης δεν επαρκούν. Άρα αντί της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων προτείνεται η οργάνωση μιας Επιτελικής Επιτροπής = Επιτελικό Όργανο, με αρμοδιότητες:

- Ανάλυση της στρατηγικής του ΕΣΑ σε δράσεις.
- Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων.
- Εισήγηση επί των συμπερασμάτων προς το ΕΣΑ.
- Εισήγηση γενικώς προς το ΕΣΑ για οποιοδήποτε θέμα κρίνεται αναγκαίο.

Σύνθεση της ΕΕ

- Εκπρόσωποι των υπουργείων Ανάπτυξης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης, Εργασίας, Παιδείας και Θρησκευμάτων.
- 3 Εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων.
- 3 Εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργοδοτών.
- 1 Ειδικός Επιστήμονας.

Με απόφαση του υπουργείου Ανάπτυξης ορίζεται ως πρόεδρος της Επιτελικής Επιτροπής ένα από τα μέλη της.

Πρέπει να σημειωθεί ότι επειδή η ΕΕ είναι το κύριο εργαλείο λειτουργίας του ΕΣΑ θα σχετίζεται σε βάση in-out με τους εξής:

- Υποστηρικτικοί Φορείς.
- ΚΕΤΑ.
- Παρατηρητήριο ΜΜΕ.

Προϋπολογισμός : Περιορισμένος αλλά συγκεκριμένος, περίπου € 3 εκ. σύνολο και για τα 4 χρόνια του ΕΠΑΝ 2003-2006.

Δ. Υποστηρικτικοί Φορείς (ΙΟΒΕ, ΙΝΕ, ΚΕΠΕ)

Το έργο των Υποστηρικτικών Φορέων ταυτίζεται με το έργο της Εκτελεστικής Γραμματείας. Συγκεκριμένα οι Υποστηρικτικοί Φορείς είναι υπεύθυνοι για:

- Υποστήριξη στον Πρόεδρο της Επιτελικής Επιτροπής (ΕΕ).
- Συλλογή, επικαιροποίηση και αξιολόγηση των αποφασισμένων δεικτών ανταγωνιστικότητας.
- Επαναλαμβανόμενες έρευνες Ανταγωνιστικότητας.
- Εκτίμηση των επιπτώσεων στην Ανταγωνιστικότητα για τις επικείμενες κανονιστικές ρυθμίσεις και νόμους.
- Παρακολούθηση των αποφασισμένων από το ΕΣΑ ενεργειών για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και αναφορές επί των εξελίξεων.

Όλες οι δράσεις των Υποστηρικτικών Φορέων αναφέρονται στην ΕΕ.

Ε. Περιφερειακά Συμβούλια Ανάπτυξης Περιφερειακές Επιτροπές Ανταγωνιστικότητας¹

Κύριο έργο τους:

- Εγκρίνουν και αποφασίζουν την Περιφερειακή Ανάπτυξιακή Στρατηγική.
- Αντιμετωπίζουν ειδικά θέματα ανταγωνιστικότητας πέραν εκείνων που σχετίζονται με τα έργα και την κατανομή επενδύσεων που είναι έργο των Περιφερειακών Συμβουλίων.

Σύνθεση:

Κοινωνικοί Εταίροι σε Περιφερειακό Επίπεδο (π.χ. ΣΒΒΕ):

- Ένας από τον ΣΕΒ.
- Ένας από τους Εκπροσώπους Εμπόρων.
- Ένας Εκπρόσωπος από την ΓΣΕΒΕΕ.
- Δύο Εκπρόσωποι από την ΓΣΕΕ.
- Δύο Εκπρόσωποι από την ΑΔΕΔΥ.
- Ένας από την Γενική Γραμματεία Περιφέρειας.
- Δύο από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.
- Ένας από τα ΚΕΤΑ που πρέπει να λειτουργήσουν χωρίς καθυστέρηση.

Ένας από τους παραπάνω ορίζεται ως πρόεδρος.

Προϋπολογισμός : Μικρός : περίπου € 250.000 / περιφέρεια. Σύνολο € 3,3 εκ. και για τα 4 έτη του ΕΠΑΝ.

Οι προϋπολογισμοί των ΠΕΑ καλύπτουν μόνο λειτουργικά έξοδα. Ο προϋπολογισμός των ΚΕΤΑ θα χρησιμοποιηθεί για χρηματοδότηση δράσεων ανταγωνιστικότητας που θα αποφασίζονται από / με τις ΠΕΑ.

1. Για λόγους σημειολογίας μετονομάσαμε τα Περιφερειακά Συμβούλια Ανάπτυξης (ΠΣΑ) σε Περιφερειακές Επιτροπές Ανταγωνιστικότητας (ΠΕΑ) για να μην δημιουργείται σύγχυση με τα Περιφερειακά Συμβούλια που λειτουργούν στα πλαίσια της σημερινής περιφερειακής διοίκησης.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ – ΕΞΕΛΙΞΙΣ

ΣΤ. Υποστηρικτικοί Φορείς των ΠΕΑ

Ως υποστηρικτικοί Φορείς των Περιφερειακών Επιτροπών Ανταγωνιστικότητας προτείνονται :

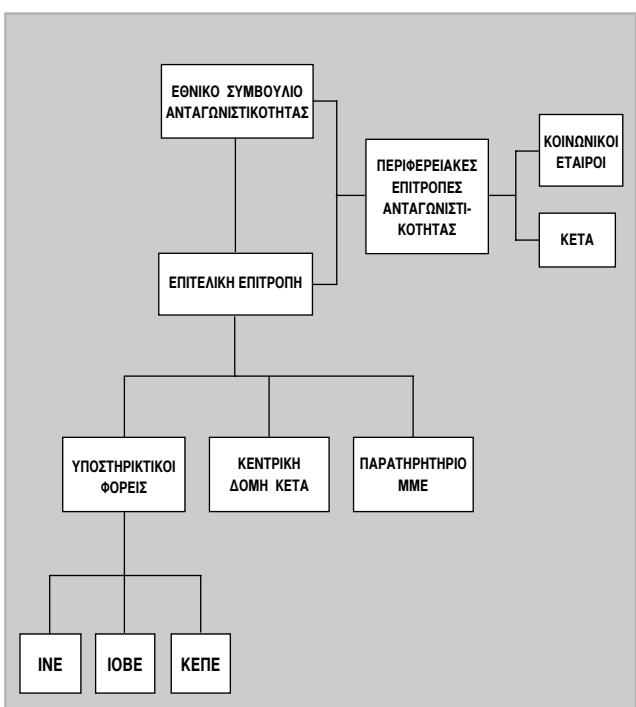
- i. Τα ΚΕΤΑ κάθε περιφέρειας.
- ii. Οι Κοινωνικοί Εταίροι σε περιφερειακό επίπεδο.

Το έργο των υποστηρικτών Φορέων των ΠΕΑ θα είναι παρόμοιο με το έργο των Υποστηρικτικών Φορέων του ΕΣΑ.

Ζ. Σύστημα Παρακολούθησης και Αξιολόγησης της Εφαρμογής της Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής

- i. Συντάσσεται ένα στρατηγικό και επιχειρησιακό σχέδιο με προδιαγραφές που εισηγείται η Επιτελική Επιτροπή, αποφασίζει το Εθνικό Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας και εκπονεύται από κοινού από ΙΟΒΕ, ΙΝΕ και ΚΕΠΕ.
- ii. Με βάση αυτό η Επιτελική Επιτροπή έχει την ευθύνη να ετοιμάζει εκθέσεις για την πορεία υλοποίησης της Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

A. Στόχοι Προτεραιότητας

1. Παρακολούθηση και σύγκριση όλου του κανονιστικού και νομοθετικού πλαισίου με ανταγωνιστριες χώρες. Μεταφορά θέλτιστων πρακτικών στη χώρα μας.
2. Εύρεση μηχανισμών για να υλοποιηθούν οι στόχοι της Λισαβόνας.
3. Απορύθμιση κρατικών παρεμβάσεων και άρση αντικινήτρων για την προσέλκυση επενδύσεων.
4. Απλοποίηση όλων των διαδικασιών.
5. Αξιολόγηση των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα όλων των νέων νόμων και κανονιστικών πράξεων.
6. Μηχανισμοί περιορισμού της Διαφθοράς.
7. Προώθηση της συσχέτισης πληρωμών και παραγωγικότητας στον ίδιωτο και στον Δημόσιο τομέα.
8. Κίνητρα στις Επιχειρήσεις για την Ανάπτυξη Νέων Τεχνολογιών και καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών.
9. Διαδικασίες ελέγχου και βελτίωσης της ποιότητας των ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών.
10. Χάραξη στρατηγικής που θα οδηγήσει στον διπλασιασμό των Τουριστικών Εσόδων (σε συνεργασία με φορείς).

B. Το Περιβάλλον και Ειδικότεροι Στόχοι

Οι συνθήκες που θα επικρατήσουν στο μέλλον μετά τη διεύρυνση της Ε.Ε. αποτελούν ένα νέο περιβάλλον που δημιουργεί μεγάλες ευκαιρίες για ανάπτυξη, αλλά και κινδύνους.

Η πρόκληση για την ελληνική οικονομία είναι να χειρίσθει αποτελεσματικά τις ευκαιρίες και να αποτρέψει τους κινδύνους. Και αυτό αφορά όλους τους εμπλεκόμενους στην παραγωγική διαδικασία. Διακρίνονται δύο κατηγορίες εξειδίκευσης των στόχων της στρατηγικής του ΕΣΑ.

B.1 Στόχοι σε σχέση με τις Επιχειρήσεις

Το ΕΣΑ πρέπει να εξασφαλίσει στις επιχειρήσεις το κατάλληλο περιβάλλον ώστε η επιχείρηση:

- Να προσανατολισθεί προς την παγκόσμια αγορά έχοντας ως κύριο στόχο τον πελάτη.
- Να οργανώσει την πρόσβασή της σε επιχειρηματικά ή κλαδικά δίκτυα.
- Να προσαρμόσει την παραγωγή της στα διεθνή πρότυπα, εφαρμόζοντας τις τεχνικές του benchmarking.
- Να βελτιώνει συνεχώς το κόστος της με μέτρα αύξησης της παραγωγικότητας και με σύντμηση της αλυσίδας διανομής.
- Να επιδιώκει συνεργασίες και συμμαχίες με στόχο την πραγματοποίηση οικονομιών κλίμακας.
- Να επιδιώκει τη διαφοροποίηση των προϊόντων της και των υπηρεσιών που παρέχει.
- Να δώσει έμφαση στην έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών.
- Να προχωρήσει σε επενδύσεις σε ανθρώπινο δυναμικό, κυρίως για τη διεύρυνση του γνωστικού επιπέδου των εργαζομένων, κατανωντας ότι η γνώση αποτελεί σήμερα το σημαντικότερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.
- Να προσφέρει στον εργαζόμενο ένα καλό εργασιακό περιβάλλον με απολαβές ανάλογες με τις επιδόσεις του.

B.2 Στόχοι σε σχέση με το Κράτος

Προτεραιότητες του ΕΣΑ θα πρέπει να είναι:

1. Ο ριζικός εκσυγχρονισμός του κράτους.
2. Η συνεχής προσαρμογή του στις νέες συνθήκες.
3. Η δημιουργία ενός κράτους φιλικού προς τον πολίτη και την επιχείρηση, με λιγότερους ελέγχους και περισσότερη καθοδήγηση.
4. Η αξιολόγηση και βελτίωση της απόδοσης σε όλα τα επίπεδα δημόσιας διοίκησης.

Η ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΩΣ ΜΟΧΛΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Την ελληνική εμπειρία και τις μακροοικονομικές επιπτώσεις και προόδους του κλάδου ανέπτυξε στο 2^ο Συνέδριο του ΣΦΕΕ ο Πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος

Ηελληνική Φαρμακοβιομηχανία είναι θιώσιμη και ανταγωνιστική. Ακόμη περισσότερο επιβάλλεται να είναι κοινωνικά και περιβαλλοντικά ευαίσθητη και υπεύθυνη, να συμβάλλει με όλες της τις δυνάμεις σε μια κοινωνία που ευημερεί, να συμμετέχει ενεργά στο όραμα που έχει ανάγκη αυτός ο τόπος και που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της νέας εποχής και στον κοινωνικό ρόλο των επιχειρήσεων. Όμως τα φαρμακευτικά προϊόντα εκτός από κοινωνικά αγαθά είναι και βιομηχανικά προϊόντα. Ως εκ τούτου κάθε πολιτική που εφαρμόζεται στον τομέα του φαρμάκου πρέπει να είναι προϊόν σύγκλισης της πολιτικής Υγείας με την αναπτυξιακή πολιτική, ώστε να δημιουργούνται κατάλληλες προϋποθέσεις ανάπτυξης της ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας και παράλληλα ο Έλληνας ασθενής να απολαμβάνει υψηλής ποιότητας φαρμακευτική περίθαλψη.

Τα παραπάνω επιστήμαντες ο πρόεδρος του ΣΕΒ κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος κατά τη διάρκεια ομιλίας του σε στρογγυλό τραπέζι, στο πλαίσιο του 2ου Συνεδρίου με θέμα «Το φάρμακο για τη Δημόσια Υγεία : Ευρωπαϊκή και Εθνική Διάσταση» που οργάνωσε στην Αθήνα ο Σύνδεσμος Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος στις 29 και 30 Νοεμβρίου 2002.

Στη συνέχεια ο κ. Κυριακόπουλος αναφέρθηκε στις εξελίξεις της εγχώριας και παγκόσμιας φαρμακευτικής αγοράς, η οποία όπως τόνισε μεγαλώνει με υψηλούς ρυθμούς γεγονός που αποδίδεται στην αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης αλλά και στην ανακάλυψη νέων, υψηλής τεχνολογίας, θεραπειών. Όμως η προσπάθεια που καταβάλλεται διεθνώς να συγκρατηθούν οι δαπάνες υγείας έχει δημιουργήσει ένα περιβάλλον βασισμένο στο κόστος σε σχέση με την αποτελεσματικότητα, με συνέπεια στη χώρα μας να γίνονται παρεμβάσεις στην αγορά φαρμάκων, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι παράγοντες που επιδρούν στις δαπάνες παραγωγής τους.

Η πολιτεία, τόνισε ο κ. Κυριακόπουλος, οφείλει να αντιμετωπίσει το φάρμακο αναπτυξιακά και όχι απλώς ως εργαλείο συγκράτησης των δαπανών υγείας. Πρέπει να γίνει συνείδηση, πρόσθεση, ότι οι φαρμακευτικές δαπάνες θα συνεχίσουν να αυξάνουν. Αυτό είναι καλό γιατί αυξάνοντας τις φαρμακευτικές δαπάνες μπορούμε να συγκρατήσουμε τις συνολικές δαπάνες υγείας :

• **Αν ένα ακριβό φάρμακο μειώνει τις ημέρες νοσηλείας ή τη χρήση νοσοκομειακών υπηρεσιών, επομένως ωφελεί τις δαπάνες των νοσοκομείων.**

• **Αν ένα ακριβό φάρμακο μειώνει τις παρενέργειες και τις επιπλοκές, άρα μειώνει περαιτέρω το κόστος παροχής υπηρεσιών υγείας και βελτιώνει την ποιότητα ζωής του ασθενούς με όλα τα θετικά επακόλουθα για την οικονομία και την απασχόληση.**

Στην Ελλάδα, τόνισε ο κ. Κυριακόπουλος, η φαρμακοβιομηχανία συμβάλλει στην εθνική οικονομία. Απα-

σχολεί πάνω από 11.000 εργαζόμενους αποτελώντας σημαντικό εργοδότη και τροφοδότη της ελληνικής οικονομίας. Παράλληλα οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις εισφέρουν στο σύστημα κοινωνικής ασφάλειας της χώρας και συμβάλλουν στην ενίσχυση του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκου. Οι μεγάλες βιομηχανίες έρευνας προσφέρουν στη χώρα τεράστια τεχνογνωσία στον τομέα διοίκησης, μοντέρνες τεχνικές μάνατζμεντ αφομοιώνονται από τα στελέχη της και δίνουν παράδειγμα προς μίμηση σε άλλες εταιρείες.

Καταλήγοντας ο κ. Κυριακόπουλος τόνισε ότι, σήμερα η πρόοδος της φαρμακευτικής έρευνας έχει βελτιώσει το επίπεδο ζωής σε εκατομμύρια κατοίκους αυτού του πλανήτη. Οι προκλήσεις βέβαια παραμένουν, και το μέλλον μας επιφυλάσσει εκπλήξεις με σημαντικές ανακαλύψεις.

Προς αυτή την κατεύθυνση, το κράτος πρέπει να στηρίξει και να ενισχύσει τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Πρέπει να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες, κυρίως μέσω του εκσυγχρονισμού του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων, που θα επιτρέψουν τη μέγιστη δυνατή ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα στον κλάδο προς όφελος της Εθνικής Οικονομίας και του Έλληνα πολίτη.

Οι Έλληνες επιχειρηματίες καταβάλλουν φιλότιμες και αξιόλογες προσπάθειες. Πολλοί, έχουν διαβεί τα σύνορα της χώρας και επιχειρούν με ιδιαίτερη επιτυχία στο εξωτερικό. Άλλοι επεκτείνονται στον τομέα παραγωγής φαρμάκων σε όλη την Ευρώπη και όχι μόνο. Επίσης, εκσυγχρονίζουν τον εξοπλισμό τους και ανταποκρίνονται πλήρως στις Οδηγίες Ορθής Παραγωγής (Good Manufacturing Practice) της Ε.Ε. Ταυτόχρονα, οι εταιρείες καταβάλλουν υπεράνθρωπες προσπάθειες να κρατήσουν κομμάτι της παραγωγής στην Ελλάδα.

Πρέπει να έχουμε πάντα στο νου μας ότι η Ελλάδα είναι το κέντρο των Βαλκανίων και ως τέτοιο κέντρο μπορεί να αποτελέσει πόλο έλξης επενδύσεων. ♦

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΥΣΤΕΡΗΣΗ ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ Η ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ Ε.Ε.

Διαπιστώσεις Ημερίδας του ΣΒΒΕ και του ΙΟΒΕ για τον ρόλο και τις προοπτικές του εγχώριου εξαγωγικού εμπορίου στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας

Ορόλος και οι προοπτικές του εξαγωγικού εμπορίου στην ανάπτυξη της ελληνικής Οικονομίας ήταν το θέμα ημερίδας που συνδιοργάνωσαν ο Σύνδεσμος Βιομηχάνων Βορείου Ελλάδος και το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών στις 22 Νοεμβρίου 2002 στη Θεσσαλονίκη.

Σύμφωνα με την αρχική τοποθέτηση κατά την εξέταση στο στρογγυλό τραπέζι που οργανώθηκε στο πλαίσιο της ημερίδας, με θέμα «Στρατηγική Εξαγωγών», η εξέλιξη του όγκου των εξαγωγών δείχνει ότι η ελληνική οικονομία είναι ελάχιστα εξωστρεφής. Τα τελευταία χρόνια οι εξαγωγές αντιστοιχούν στο 1/3 των εισαγωγών και η συμμετοχή τους στο ΑΕΠ ανέρχεται στο 10%. Το επίπεδο της εξωστρέφειας της οικονομίας μας, σε σχέση με την Ε.Ε. βρίσκεται 10 ποσοστιαίες μονάδες πίσω από την προτελευταία Πορτογαλία. Το δεδομένο αυτό επιβεβαιώνει χαρακτηριστικά τη βασική διαπίστωση που επαναλαμβάνουμε συνεχώς τα τελευταία χρόνια: ότι η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας υστερεί δραματικά έναντι των υπολοίπων ευρωπαϊκών εταίρων. Και ότι αυτό αποτελεί το κύριο, το σημαντικότερο πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, που πριν από όλα σημαίνει ελεύθερες αγορές.

Το πρόβλημα θα εντείνεται όσο προχωρά η απελευθέρωση των γεωγραφικών εμπορικών περιορισμών: Αύριο η διεύρυνση της Ε.Ε. Σε λίγα χρόνια ένα άλλο κύμα διεύρυνσης στην Ευρώπη. Παράλληλα θα μειώνονται οι περιορισμοί του εμπορίου σε παγκόσμια κλίμακα.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον είναι προφανές ότι η ικανότητά μας να διεισδύσουμε στις αγορές του κόσμου, δηλαδή η ανταγωνιστικότητα, είναι σήμερα το κύριο προαπαιτούμενο για την ανάπτυξη και τη βελτίωση της κοινωνικής ευημερίας. Δεν υπάρχει άλλη οδός: Η ανάπτυξη θα είναι ανταγωνιστική ή δεν θα υπάρξει.

Η ευθύνη για τη συνεχή βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους ανήκει στις επιχειρήσεις. Αυτό το έχουμε συνειδητοποιήσει απόλυτα. Οι επιχειρήσεις όμως δε λειτουργούν στο κενό. Δραστηριοποιούνται μέσα σε μια συγκεκριμένη οικονομία και κοινωνία, μέσα σε ένα περιβάλλον, το οποίο καθορίζει σε μεγάλο βαθμό και την ικανότητά τους να ανταποκριθούν με επάρκεια στον ανταγωνισμό, πραγματοποιώντας τις αλλαγές που απαιτούνται.

Το επιχειρηματικό περιβάλλον διαμορφώνεται υπό την επιρροή ενός μεγάλου πλήθους παραγόντων, οι οποίοι συνδέονται με την ανταγωνιστικότητα. Γι αυτό και δεν υπάρχει μια μοναδική λύση στο πρόβλημα, μια συνταγή που εφαρμοζόμενη μπορεί να δώσει την απάντηση. Εκείνο που χρειάζεται είναι μια βαθιά αλλαγή του αποσπασματικού τρόπου με τον οποίο αντιμετωπίζεται έως σήμερα το μεγάλο ζήτημα της ανταγωνιστικότητας.

Μια πολιτική, που θέτει τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας υψηλά στην κλίμακα των προτεραιοτήτων της, οφείλει να συνεκτιμά όλους τους παράγοντες που την επηρεάζουν και να εξετάζει τις επιμέρους αποφάσεις της σε όλους τους τομείς, με βάση τις πιθανές επιπτώσεις τους σε αυτήν.

Απαραίτητο συστατικό στοιχείο μιας τέτοιας πολιτικής για την ανταγωνιστικότητα είναι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση μιας συντονισμένης επιθετικότητας και αποτελεσματικής στρατηγικής για τις εξαγωγές. Η στρατηγική αυτή θα έχει ασφαλώς πολλές πλευρές και θα καλύπτει διάφορους τομείς δραστηριότητας. Αυτό άλλωστε θα είναι και το αντικείμενο της συζήτησης. Θα πρέπει πάντως κατά την άποψή μου, να περιλαμβάνει οπωδήποτε δυο βασικά στοιχεία:

1. Την προσπάθεια για συνεχή βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής παραγωγής, σε όρους κόστους και ποιότητας με τη συνεκτίμηση και τον συνυπολογισμό όλων των παραγόντων που την επηρεάζουν. Το Εθνικό Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας, στο οποίο μετέχουν όλοι οι κοινωνικοί εταίροι, μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια αυτή.

2. Τον σχεδιασμό μιας εθνικής εξωτερικής οικονομικής πολιτικής. Όλες οι χώρες της Ε.Ε. ασκούν την εξωτερική πολιτική τους λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τις οικονομικές διαστάσεις της. Εμείς περιοριζόμαστε σε αποσπασματικά μέτρα που, στην καλύτερη περίπτωση, έχουν πρόσκαιρα αποτελέσματα.

Πρέπει να ανασχεδιάσουμε την εξωτερική μας πολιτική με τρόπο που θα συνδυάζει την προώθηση των εθνικών επιδιώξεων και με οικονομικούς στόχους. Η διπλωματική παρουσία μας στον κόσμο πρέπει να αναλάβει πολύ ενεργότερο ρόλο σε αυτό. ♦

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΑΠΟΝΕΜΗΘΗΚΕ ΣΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΡΑΞΗ ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟ «BEST IRC AWARD 2002»

Μια ξεχωριστή διάκριση για την Ελλάδα αλλά και τον βιομηχανικό και ερευνητικό της κόσμο σφραγίστηκε την 21η Νοεμβρίου στη Νυρεμβέργη με την απονομή προς το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ του πανευρωπαϊκού Βραβείου καλύτερου *Innovation Relay Centre* για το 2002 (“Best IRC Award 2002”).

Η διάκριση του Δικτύου ΠΡΑΞΗ έχει ξεχωριστή σημασία καθώς προήλθε από μια σημαντική ψηφοφορία ανάμεσα σε 220 σημαντικούς οργανισμούς από 30 ευρωπαϊκές χώρες, οι οποίοι φιλοξενούν ομοειδή δραστηριότητα (βιομηχανικοί σύνδεσμοι, εμπορικά και βιομηχανικά επιμελητήρια, πανεπιστήμια, ερευνητικά και τεχνολογικά κέντρα, περιφερειακοί αναπτυξιακοί οργανισμοί, κ.ά.).

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ, το οποίο λειτουργεί υπό την αιγίδα του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ), του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ) και του Ιδρύματος Τεχνολογίας & Έρευνας (ΙΤΕ), είναι ένα από τα 68 IRC (Innovation Relay Centres – Κέντρα Προώθησης Καινοτομίας) τα οποία δημιουργήθηκαν από τη Γενική Διεύθυνση Επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε 31 χώρες της Ευρώπης.

Τα Κέντρα αυτά έχουν ως βασική αποστολή την προώθηση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των ερευνητικών εργαστηρίων μέσω της επίτευξης διεθνών τεχνολογικών συνεργασιών, της παραγωγής ή υιοθέτησης καινοτόμων προϊόντων και διεργασιών και της αξιοποίησης ερευνητικών αποτελεσμάτων.

Το IRCTnetwork αποτελεί το μεγαλύτερο δίκτυο καινοτομίας και μεταφοράς τεχνολογίας στον κόσμο. Τα 1.000 εξειδικευμένα στελέχη, το διακριτό brand name, η πρόσβαση σε επιχειρήσεις και ερευνητικά κέντρα και τα αποτελεσματικά εργαλεία και διαδικασίες έχουν αναδείξει την πρωτοβουλία αυτή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (που ξεκίνησε το 1995) ως σημείο αναφοράς για την Καινοτομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η απονομή του Βραβείου προς το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ έγινε στα πλαίσια της ετήσιας συνάντησης των Ευρωπαϊκών IRCs, η οποία έλαβε χώρα από τις 21 έως τις 23 Νοεμβρίου στη Νυρεμβέργη. ♦

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Ηομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων Κύπρου (ΟΕΒΚ) οργάνωσε στις 14 Νοεμβρίου 2002 στη Λευκωσία Ημερίδα με θέμα την Εναρμόνιση της κοινωνικής Πολιτικής και της Απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εκπροσωπώντας τον ΣΕΒ στην ημερίδα αυτή η και Ευγενία Τσουμάνη, Υπεύθυνη του Τομέα Εργασιακών Σχέσεων και Κοινωνικών Θεμάτων του Συνδέσμου, κατά τη διάρκεια ομιλίας της, αφού έκανε μια σύντομη αναδρομή στην πορεία ανάπτυξης μεθόδων συνεργασίας και ενδυνάμωσης του ρόλου των Κοινωνικών Εταίρων στην αναζήτηση διεξόδων στις εργασιακές σχέσεις, κατέληξε στη διαπίστωση πως έχουμε ήδη εισέλθει στην εποχή όπου το κράτος όλο και περισσότερο διαβουλεύεται με τους Κοινωνικούς Εταίρους και αναζητά τη συναίνεσή τους στην ανάληψη συγκεκριμένων ευθυνών.

Καταλήγοντας η και Τσουμάνη τόνισε ότι η διεύρυνση και ενσωμάτωση των 10 νέων χωρών στην Ε.Ε., μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η Κύπρος, πρέπει να γίνει με τρόπο ώστε όχι μόνο να μην αδρανοποιηθούν τα ήδη κεκτημένα στις εργασιακές σχέσεις στις 15 χώρες αλλά και να επεκταθούν ομαλά και στις υπό ένταξη νέες χώρες. ♦

Επίσκεψη στον ΣΕΒ αντιπροσωπείας Βιομηχανικών Συνδέσμων της Πορτογαλίας

Αντιπροσωπεία εκπροσώπων Βιομηχανικών και Εργοδοτικών Συνδέσμων της Πορτογαλίας με επικεφαλή τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Πορτογαλίας (AIP) επισκέφθηκε τον ΣΕΒ στις 3 Δεκεμβρίου 2002 με την ευκαιρία της παρουσίας του στην Αθήνα συνδεύοντας τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Πορτογαλίας στην επίσημη επίσκεψή του στην Ελλάδα.

Οι πορτογαλικοί Σύνδεσμοι που επισκέφθηκαν τον ΣΕΒ προέρχονται από τους κλάδους κλωστοϋφαντουργίας, ετοίμων ενδυμάτων και υποδημάτων, ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, κατασκευών, κρυσταλλοποιίας και συμβούλων.

Στη συνάντηση αυτή υπογράφηκε πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ του ΣΕΒ και του AIP, που είναι ο ομόλογος Σύνδεσμος – μέλος στην UNICE, θέτοντας το πλαίσιο συνεργασίας των δύο Συνδέσμων με στόχο να προωθήσουν τις επαφές μεταξύ των εταιρειών από τις δύο χώρες, να εξετάσουν τις επενδυτικές ευκαιρίες και να αξιοποιήσουν ευρωπαϊκά προγράμματα με κοινές δράσεις.

Επίσης, σε ημερίδα που οργάνωθηκε από την Πρεσβεία της Πορτογαλίας ο πρόεδρος του ΣΕΒ παρουσίασε τις θέσεις του ελληνικού επιχειρηματικού κόσμου για τις προτεραιότητες της Ευρώπης ενόψει της Ελληνικής Προεδρίας, ενώ προσφώνησε και παρουσίασε στον πρόεδρο της Δημοκρατίας της Πορτογαλίας τα συμπεράσματα της Ημερίδας που είχε αντικείμενο την ενίσχυση των διμερών, οικονομικών και εμπορικών σχέσεων. ♦

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΚΛΙΜΑΚΙΟΥ ΤΟΥ ΣΕΒ ΣΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΤΗΣ ΞΑΝΘΗΣ, ΚΑΒΑΛΑΣ ΚΑΙ ΔΡΑΜΑΣ

Επ' ευκαιρία της οργανώσεως Ημερίδας με θέμα την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής από τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών-Βιοτεχνιών Ξάνθης και το Επιμελητήριο Ξάνθης

Αντιπροσωπεία του ΣΕΒ με επικεφαλής τον Πρόεδρο κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλο παρευρέθη σε Ημερίδα που οργάνωσε ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βιοτεχνιών Ξάνθης στις 21.11.2002 και το Επιμελητήριο Ξάνθης με θέμα την ανάπτυξη της περιοχής και τη συνεργασία των τοπικών φορέων με τον ΣΕΒ για τη στήριξη της βιομηχανίας και της οικονομίας της περιοχής.

Ένα από τα κύρια θέματα που συζητήθηκαν ήταν ο αναμενόμενος νέος αναπτυξιακός νόμος, η καθυστέρηση του οποίου δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στη λειτουργία των επιχειρήσεων.

Η βιομηχανία της Θράκης, λόγω των ειδικών συνθηκών της περιφέρειας, πρέπει να τύχει της στήριξης και της ενίσχυσης που μπορούν να παράσχουν τα κίνητρα για την ανάπτυξη που στην περιοχή αυτή θεωρούνται απαραίτητα.

Ο ΣΕΒ και οι τοπικοί Σύνδεσμοι πιστεύουν ότι πρέπει άμεσα να κατατεθεί νέο νομοσχέδιο, ώστε να δοθεί η απαραίτητη πνοή στο επιχειρηματικό περιβάλλον της Θράκης, το οποίο επηρεάζεται ιδιαίτερα από το αυξημένο μεταφορικό κόστος, την έλλειψη στελεχιακού δυναμικού και τις δημογραφικές συνθήκες, την ανεπάρκεια στις υποδο-

μές, την υστέρηση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Ταυτόχρονα οι Σύνδεσμοι πιστεύουν ότι σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα πρέπει να γίνει συστηματική επεξεργασία προγραμμάτων και μελετών με κεντρικό άξονα την απεξάρτηση από τις ενισχύσεις και τις επιδοτήσεις, δεδομένου ότι η κατάργησή τους είναι γενική τάση που επικρατεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Επίσης συζητήθηκε η φορολογική αναμόρφωση και τονίσθηκε η θέση του ΣΕΒ για σταθερό φορολογικό σύστημα μακροχρόνιας εφαρμογής, που θα αντιμετωπίσει σημερινές δυσλειτουργίες και αυθαιρεσίες.

Ακόμη συζητήθηκε η κοινή επιθυμία για αναβάθμιση της συνεργασίας των περιφερειακών και τοπικών συνδέσμων με τον ΣΕΒ, με γνώμονα τη συλλογική προσπάθεια, την αποφυγή επικαλύψεων στο έργο και την κατάλληλη προώθηση των μηνυμάτων από τους φορείς της περιφέρειας προς τον ΣΕΒ, έτσι ώστε με την ανάλογη τεκμηρίωση και επιχειρηματολογία να είναι ακόμα πιο αποτελεσματικό το παρεμβατικό του έργο προς όφελος όλων των επιχειρήσεων.

Με την ευκαιρία της παρουσίας στην Ξάνθη, ο πρόεδρος και η αντι-

προσωπεία του ΣΕΒ επισκέφθηκε την επομένη βιομηχανικές μονάδες στην Ξάνθη και συζήτησε με τα στελέχη τους για τα ειδικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν, τα οποία αναφέρονται κυρίως σε επιπτώσεις από τις διακοπές παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, στην ανάγκη ευελιξίας του εργασιακού νόμου και στην αναβλητικότητα έκδοσης του νέου Αναπτυξιακού Νόμου που επηρεάζει τον αναπτυξιακό σχεδιασμό της περιφέρειας και των επιχειρήσεων. Στο ίδιο πλαίσιο κινήθηκαν και οι συζητήσεις με επιχειρηματικούς παράγοντες που συνάντησε η αντιπροσωπεία του ΣΕΒ στην Καβάλα και τη Δράμα. ♦

ΔΕΛΤΙΟ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Ιδιοκτήτης

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

Ξενοφώντος 5, 105 57 – Αθήνα

FEDERATION OF GREEK INDUSTRIES

5, Xenophontos str., 105 57 – ATHENS

e-mail: main@fgi.org.gr

internet address: www.fgi.org.gr

Εκδότης - Διευθυντής

ΤΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

Ξενοφώντος 5, 105 57 – Αθήνα

ΤΗΛΕΦΟΝΑ: ΣΕΒ 210.323.7325-9

FAX 210.322.2929

Τυπογραφείου 210.959.0238

Υπεύθυνος Τυπογραφείου

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ Α.Ε.

Ευαγγελιστρίας & Γρυπάρη 45A

Καλλιθέα 176 71

TIMΗ ΦΥΛΛΟΥ 0,03 Ευρώ

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ – ΑΡ. ΑΔ. 225/1988/ΚΔΑ

IMPRIMÉ FERMÉ – SOUS PERMIS N° 225/1988 DU CENTRE DE TRI